

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః

శ్రీ గురుబ్యోనమః

శ్రీ మహాసరస్వత్యై నమః

శ్రీ ప్రణవపీరాధీషులు, అభినవముక, ప్రవచనవిధి, త్రిభూషామహాపంచావద్ధాని

బ్రహ్మశ్రీ వెద్దిపీర్తి పిద్దూకర్ గురుదేవులు అంబింబిన

శ్రీ వెద్దిపీర్తి వినాయక ప్రేతేవిధాగ్నేర

విషయసూచిక

క్ర.సిం.	విషయము	పేజీ నం.
1.	వినాయక ప్రతికలు వైశిష్ట్యం	1
2.	శ్రీ వరసిద్ధి వినాయక పూజకు కావలిసిన సామాగ్రి	1
3.	ఏకవింశతి (21) పత్రములు	2
4.	శ్రీ వరసిద్ధి వినాయక పూజా ప్రారంభము	2
5.	పసుపు గణపతి (హారిద్రాగణపతి) పూజ	5
6.	గణపతి పూజా ప్రారంభం	9
7.	అప్సోత్తర శతనామ పూజ	13
8.	విష్ణుశ్వరుని దండకము	18
9.	వినాయక చతుర్థి కథ	19
10.	భల్లాలవినాయక కథనం	25
11.	సంకటనాశన గపేశ స్తోత్రం & శ్రీ గపేశ భుజంగ స్తోత్రం	28

వినాయక త్రతకల్ప వైశిష్ట్యం

- సు.** ఏ పూజ అయినా, త్రతమైనా, చివరకు ఏ శుభకార్యం ప్రారంభించాలన్నా ముందుగా వినాయకుడిని పూజించడం మన సాంప్రదాయం. అటువంటి వినాయకుడి జన్మతిథిని 'వినాయక చతుర్థి' లేదా 'గణేశ చతుర్థి' పర్యవినంగా జరుపుకుంటారు.
- సు.** ఈ రోజున వినాయకుడి మట్టిప్రతిమను ఇంటిలో ప్రతిప్రించి స్వామివాలికి పూజచేసి గలకతోపాటు, 21 పత్రాలతో పూజించి, త్రతకధి చెప్పుకుని, ఉండ్రాళ్ళు, కుడుములు తదితరములైన పిండివంటకాలు నైవేద్యంగా సమర్పించుకుని ఇంటిల్లిపాటి ఘనంగా పండుగ జరుపుకుంటారు.
- సు.** వినాయకుడు సకలదేవతా గణాలకి అధిపతి (గణనాయకుడు), అన్ని పూజలకు ప్రప్రథమంగా పూజింపవలసినవాడు. అందుకే ప్రతి శుభకార్యాన్ని, పూజను మొదటిగా మనం గణపతిపూజతోనే ప్రారంభిస్తాం. అది పిల్లలవాడి బాలసారె, విద్యాభ్యాసం నుండి, వివాహం, శంకుస్థాపన, గృహ ప్రవేశం, వ్యాపార ప్రారంభిస్తువాలు, సూతన వాహనం కొనుగోలు ఇలా ఒక సందర్భం ఏమిటి మానవజీవితంలో ప్రతి ప్రధానమైన శుభకార్యానికి మొదటిగా గణపతిని పూజించటం అనాచిగా వస్తున్న అపూర్వ సంప్రదాయం.
- సు.** ఇలా మన ప్రతి పని విజయానికి, చదువుకు, జ్ఞానానికి దిక్కెన దేవుడు మన వినాయకుడు. అందుకే మనం మొదలుపెట్టే ప్రతి ముఖ్యమైన పని ఎటువంటి ఏఘ్నాలు కలుగకుండా విజయవంతంగా జరగాలని వినాయకుని ప్రార్థిస్తూ ఉంటాం. ముందుగా వినాయకుడిని సంతోషపెడితే అటంకాలు రాకుండా సకల శుభాలు పాంచి, విశ్వరాయలు సిద్ధించి కష్టాలు దూరమవుతాయని ప్రజల విశ్వాసం.
- సు.** భాద్రపద శుక్ల చతుర్థి వినాయకుడు జన్మించిన తిథి. అన్ని విఘ్నాలపై ఆధిపత్యం జరిగినట్లుగా పురాణాలబట్టి పండితులు తెలుపుతున్నందున మనదేశంతోపాటు ఇతర దేశాలలోని వారు కూడా ప్రతి సంవత్సరము భాద్రపదశుక్ల చతుర్థినాడు మట్టితో తయారుచేసిన ప్రతిమలను కుటుంబసభ్యులు అందరూ పూజిస్తున్నారు. శుభఫలితాలు అందుతాయని పురాణధరులు తెలుపుతున్న విధంగా మట్టితో చేసిన గణపతి విగ్రహాన్ని పూజించడం వలన కరువు కాటకాలు రాకుండా పంటలు సమృద్ధిగా పండుతాయని ప్రతీతి. వ్యవసాయ అభివృద్ధి కలుగుతుంది.
- విష్ణువురుని ఆశీస్సులతో, గురువుగారి అనుగ్రహంతో మనమంతా కూడా ఈ ప్రతాన్ని చేసుకుని సత్కరితాలను పొందుదాము.**

శ్రీ వరసిద్ధి వినాయక పూజకు కావలిసిన సామాగ్రి

- ✓ ఆపుపేడ - ఇంటిని అలికి ముగ్గులు వేసి, (ఈనాడు గృహములు మార్పుల్ని తో, టైల్స్ తో ఉంటున్నాయి) ఆ ఇండ్లో కొద్దిగా ఆపుపేడను చిన్న ఉండగా చేసి ఒక ప్రక్క ఉంచాలి.
- ✓ మామిడి తోరణములు, గణపతి పూజకు పత్రి - మండపమును మామిడితోరణములతో, పాలవేలి మొదలైనవాటితో బాగా అలంకరించుకోవాలి.
- ✓ అరటిపట్టు, కొబ్బరికాయలు, పూలు, అక్కతలు, అగరువత్తులు, కర్మారము - ఒక పక్కములో ఉంచుకోవాలి.
- ✓ మూడు చిన్న గిన్నెలు లేదా గ్లాసులు - మూడు చిన్న గిన్నెలను గాని గ్లాసులను గాని తీసుకొని ఒక గిన్నెలో పాద్యజలము, ఒక గిన్నెలో అర్పణ జలము, మూడవదానిలో ఆచమన జలము ఉంచుకోవాలి. పాదములకు

సమర్పించే జలం పాద్యం, హస్తములకు సమర్పించే జలం అర్ఘ్యం, ఆచమనం చేయించే జలం ఆచమన జలం అంటారు. అర్ఘ్యమిచ్చునప్పుడు ఏదైనా పుష్పాన్ని తీసుకొని నీటితో కలిపి గిన్నెలో విడిచిపెట్టాలి.

- ✓ తేనె, ఆపునెయ్య, పటికబెల్లము, ఆపుపెరుగు, ఆపుపాలు - పంచామృత స్నానము చేయించునపుడు, తేనె, నెయ్య, పటికబెల్లము, పెరుగు, పాలు కలిపి స్వామివారి మూర్తికి యథాశక్తి అభిషేకము చేయాలి. మధుపర్గము సమర్పించునపుడు తేనె, ఆపుపాలు, ఆపునెయ్య కలిపి వినాయకునికి చూపాలి.

ఏకవింశతి (21) పత్రములు

శ్రీ వరసిద్ధివినాయకుని పూజలో ఉపయోగించే 21 రకాల పత్రి

1.మాచిపత్రం	- మాచి ఆకు	12.దేవదారుపత్రం	- దేవదారు ఆకు
2.బృహతీపత్రం	- వాకుడు ఆకు (వాక్యాయ ఆకు)	13.కరవీరపత్రం	- గన్నెరు ఆకు
3.జల్యపత్రం	- మారేడు ఆకు	14.సింధువారపత్రం	- వావిలి ఆకు
4.ధూర్మాయుగ్ం	- రెండు గలిక పోచలు	15.జాజిపత్రం	- జాజి ఆకు
5.దత్తారుపత్రం	- ఉమ్మెత్త ఆకు	16.గణ్ణకీపత్రం	- ఏనుగుచెవి ఆకు
6.బదలిపత్రం	- రేగు ఆకు	17.శమీపత్రం	- జమ్ము ఆకు
7.అపామార్గపత్రం	- ఉత్తరేణి ఆకు	18.అశ్వత్పత్రం	- రావి ఆకు
8.శీర్షపత్రం	- బిరసెన ఆకు	19.అర్ధునపత్రం	- మద్ద ఆకు
9.చూతపత్రం	- మామిడి ఆకు	20.అర్జుపత్రం	- తెల్లజిల్లేడు ఆకు
10.విష్ణుక్రాంతపత్రం	- విష్ణుక్రాంతపు ఆకు	21.మరువకపత్రం	- మరువపు ఆకు
11.దాడిమీపత్రం	- దానిమ్మ ఆకు		

సూచన: కొన్ని వినాయక చతుర్థి ప్రతికలావ్యాలలో "తులనీ పత్రం సమర్పయామి" అని ఇస్తున్నారు. శాస్త్రప్రకారం వినాయకుని పూజకు ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ, ఎటువంటి సందర్భంల్లోనూ తులనీదళాలు ఉపయోగించరాదు. "శ్రీశివపురాణం"లో తులనీదళానికి బదులుగా "శీర్షపుదళము" అని ఉన్నది. భక్తులు ఈ విషయాన్ని గమనించగలరు.

శ్రీ వరసిద్ధివినాయక పూజా ప్రారంభము

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః

శ్రీ గురుభ్రోణమః

పారిః ఓం

అపవిత్రః పవిత్రోవా సర్వావస్థాం గతోపి వా | యః స్తుర్తేత్ పుండరీకాక్షం స బాహ్యభ్వంతరః శుచిః ||

పుండరీకాక్ష పుండరీకాక్ష పుండరీకాక్ష || (అనుమా తల మీద నీళ్ళ జల్లుకోవాలి)

ప్రార్థన

శుక్లాంబరథరం విష్ణుం శశివర్షం చతుర్భజం | ప్రసన్న వదనం ధ్యాయేత్ సర్వ విష్ణోప శాంతయే ||

అగజానన పద్మర్శం గజానన మహాల్మిశం | అనేకదంతం భక్తానాం ఏకదంతం ఉపాస్తుహే ||

తదేవ లగ్గం సుదిసం తదేవ తారాబలం చంద్రబలం తదేవ |

విద్యాబలం దైవబలం తదేవ లక్ష్మీపతే తెంఱప్రియుగం స్తురాము ||

గురుబ్రహ్మ గురుల్యఘ్�ం గురుర్దేవో మహేశ్వరః | గురుసాఙ్కాత్ పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురవే నమః ||

ఆచమనం

1. ఓం కేశవాయ నమః 2. ఓం నారాయణాయ నమః 3. ఓం మాధవాయ నమః --- (అంటూ ఉద్దరిణితో)

నీళ్మ తీసుకుని నెమ్ముచిగా చప్పుడు చేయకుండా 3 సార్లు త్రాగాలి.)

ఓం గోవిందాయ నమః --- (అని నీళ్మను క్రిందకు వరలాలి.)

5. ఓం విష్ణవే నమః

15. ఓం ప్రద్యమాయ నమః

6. ఓం మధుసూధనాయ నమః

16. ఓం అనిరుద్ధాయ నమః

7. ఓం త్రివిక్రమాయ నమః

17. ఓం పురుషోత్తమాయ నమః

8. ఓం వామనాయ నమః

18. ఓం అధోక్షజాయ నమః

9. ఓం శ్రీధరాయ నమః

19. ఓం నారసింహాయ నమః

10. ఓం హృషీకేశాయ నమః

20. ఓం అచ్యుతాయ నమః

11. ఓం పద్మనాభాయ నమః

21. ఓం జనార్దనాయ నమః

12. ఓం దామోదరాయ నమః

22. ఓం ఉపేంద్రాయ నమః

13. ఓం సంకర్ణణాయ నమః

23. ఓం హరయే నమః

14. ఓం వాసుదేవాయ నమః

24. ఓం శ్రీ కృష్ణాయ నమః

భూతోచ్ఛాటన/భూసుభి

ఉత్తిష్ఠంతు భూతపిశాచా ఏతే భూమిభారకాః | ఏతేషామవిరోధేన బ్రహ్మకర్మ సమారథే ||

(అని శుభి చేసినట్టుగా నాలుగు బిక్కలా ఉద్దరణితో నీళ్మ చల్లాలి.)

ప్రాణాయామం

ఓం భూః | ఓం భువః | ఓగ్గం సువః | ఓం మహః | ఓం జనః | ఓం తపః | ఓగ్గం సత్యం | ఓం తత్పవితుర్వరేణ్యం భర్తోదేవస్య భీమహి భియోయోనః ప్రచోదయాత్ ||

ఓం ఆపాజ్యోతీరసోమృతం బ్రహ్మభూర్భువస్మావరోమ్ | (అని కుడిచేతితో ముక్క పట్టుకొని ప్రాణాయామం చేయాలి.)

సంకల్పం

మమ ఉపాత్త సమస్త దురితక్షయ ద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర ముద్దిశ్వ శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం శుభాభ్యం శుభే
శోభనే ముహూర్తే శ్రీ మహావిష్ణుః ఆజ్ఞయా ప్రవర్తమానస్య అద్య బ్రహ్మః ద్వితీయ పరార్థే శ్వేతవరాహ కల్పే
వైవస్తత మస్వంతరే కలియుగే ప్రధమపాదే జంబుట్టిపే భరతవర్షై భరతజిందే మేరోః దక్షిణ దిగ్భాగే
శ్రీశైలస్య ప్రదేశే నద్యోః మధ్య ప్రదేశే లక్ష్మి నివాసగృహే, సమస్తదేవతా బ్రాహ్మణ ఆచార్య హాలిహార
గురుచరణ సన్నిధౌ అస్తిన్ వర్తమాన వ్యావహారిక చాంద్రమానేన శ్రీ నామ సంవత్సరే దక్షిణాయనే
వర్ష బుతో, భాద్రపదమానే, శుక్లపక్షే, చతుర్थి తిథౌ, వాసరే నక్షత్రే యోగే కరణే ఏవం గుణ
విశేషణ విశిష్టయాం శుభతిథౌ మమ ఉపాత్త దురితయక్షద్వారా అస్తికం సహకుటుంబానాం క్షేమ సైర్వ్య
దైర్య వీర్య విజయ అభయ ఆయుః ఆరోగ్య ఐశ్వర అభవుధ్వర్థం, ధర్మ అర్థ కామ మోక్ష చతుర్విధ పురుషార్థ
ఫల సిద్ధ్యర్థం, సకల విద్య ప్రాప్త్యర్థం, మనోవాంఘాఫల సిద్ధ్యర్థం, సమస్త దురితిప శాంత్యర్థం, సమస్త
మంగళావాప్త్యర్థం, సత్సంతాన సాభాగ్య శుభఫలావాప్త్యర్థం, ధన కనక వస్తు వాహన సమృద్ధ్యర్థం, సర్వాభీష్ట
సిద్ధ్యర్థం, సర్వ అలప్త నివారణార్థం, దేహగ్రస్త ఆది వాయధి పీడా నివారణార్థం, సర్వకార్యాఫు దిగ్విజయ సిద్ధ్యర్థం,
వర్షవర్షప్రయుక్త వరసిద్ధివినాయక దేవతాముద్దిశ్వ వరసిద్ధివినాయక దేవతా ప్రీత్యర్థం కలోవైక ప్రకారేణ
యావచ్ఛక్తి ధ్యానావహనాది షాడశోపచార పూజాం కలపే ||

(కాసిని నీళ్ల పళ్ళొంలో విడిచిపెట్టాలి లేదా కుడిచేతి ఉంగరంపేలును నీటిలో ముంచాలి.)

భిపారాధన

సాజ్యం త్రివర్త సంయుక్తం వహిస్తానా యోజితం ప్రియం | గృహణ మంగళం భిపం త్రైలోక్య తిమిరాపహామ్ ||
భక్త్యు భిపం ప్రయచ్ఛామి దేవాయ పరమాత్మనే | త్రాపిమాం నరకాత్ ఘోరాత్ దివ్య జ్యోతిః నమోస్తుతే||
భిపత్వం బ్రహ్మరూపశిసి జ్యోతిషాం ప్రభురవ్యయః | సాభాగ్యం దేహి పుత్రాంశ్ సర్వాన్ కామాంశదేహిమే ||

(అని పరిస్తూ పూజలో భిపాన్ని వెలిగించాలి. భిపము వెలిగించి గంధము, కుంకుమ పెట్టాలి.)

భిపార్థం ప్రార్థనాపూర్వక నమస్కారాన్ సమర్పయామి.

అగమార్థం తు దేవానాం గమనార్థం తు రాక్షసాం | కురుఫుంటారవం తత్త దేవతాప్యోన లాంఖన్మ్ ||

(అని గంటను ప్రోగ్రమించాలి)

యశ్శివో నామరూపాభ్యం యాదేవి సర్వమంగళా | తయోః సంస్కరణాత్ పుంసాం సర్వతో జయ మంగళమ్ ||
లాభస్తేషాం జయస్తేషాం కుత స్తేషాంపరాభవః | యేషామింభివర శ్యామో హృదయస్తో జనార్థనః ||
అపదామపహరారం దాతారం సర్వసంపదాం | లోకాజురామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహం ||
సర్వమంగళ మాంగళ్య శివే సర్వార్థసాధికే | శరణ్యే త్వంబకే గౌల! నారాయణి నమోస్తుతే ||

ఓం శ్రీలక్ష్మీ నారాయణభాగ్యం నమః | ఓం ఉమామహిశురాభాగ్యం నమః |

ఓం వాణీ హిరణ్యగర్జభాగ్యం నమః | ఓం శచిపురందరాభాగ్యం నమః |

ఓం అరుంధతి వశివైభాగ్యం నమః | ఓం శ్రీ సీతారామాభాగ్యం నమః |

పసుపు గణపతి (పాలిద్రాగణపతి) పూజ

వినాయక చతుర్थి మహా పర్వ కాలే మహా గణపతి అనుగ్రహ సిద్ధ్యర్థం పాలిద్రా గణపతి పూజాం కలిపే ||

(పసుపుతో గణపతిని చేసి తమలపొక్కుపై ఉంచాలి.)

ఆదౌ నిల్వఫ్లైన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీ మహాగణాధిపతి పూజాం చ కలిపే

సుముఖశైకహంతశ్చ కపిలో గజకర్మకః | లంబోదరశ్చ వికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః ||

ధూమకేతుర్గణాధ్వర్యక్షః ఘాలచంద్రో గజాననః | వక్తతుండః శూర్పకర్ణో హేరంబః స్మందపూర్వజః:

షాండ్రమైతాని నామాని యః పరేత శృంగయాదపి | విద్యారంభే వివాహేచ ప్రవేశే నిర్నమే తథా

సంగ్రామే సర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్య న జాయతే ||

కలశారాధనం

(కలశపాత్రకు గంధము, కుంకుమబోట్లు పెట్టి పుష్పాక్షతలతో అలంకరించాలి. కలశపాత్రపై కుడి అరచేయ నుంచి ఈ క్రింది మంత్రము చదవాలి.)

కలశస్నముభో విఘ్నః కంలేరుగ్ర స్నమాత్రితః | మూలో తత్స్ఫుతో బ్రహ్మో మధ్యమాత్మగణః స్మితాః ||

కుక్కాతు సాగరా స్నార్వే సప్తదీపిపా వసుంధరా | బుగ్దోదోధ యజుర్వేద స్నామవేదోహ్యధర్వణః ||

అంగైశ్చ సపితాస్నార్వే కలశాంబు సమాత్రితాః | ఆయాంతుసర్వ పూజార్థం దుర్లత్కయకారకాః ||

గంగేచ యమునే చైవ గోదావరి సరస్వతి | నర్తదే సింధు కావేల జలేస్తిన్ సన్మిథిం కురు ||

కలశోదకేన పూజా ద్రవ్యాణి సంప్రోక్ష్య, దేవం సంప్రోక్ష్య, ఆత్మానం చ సంప్రోక్ష్య

(కలశములోని జలమును పుష్పముతో దేవునిపైనా పూజాద్రవ్యములపైన, తమపైన చల్లుకోవాలి. తదుపరి పసుపు వినాయకునిపై జలము చల్లుతూ ఈ క్రింది మంత్రము చదవాలి.)

మొదటి ఉపచారం ధ్యానం: (ధ్యానశ్లోకం)

శుక్లాంబరధరం విఘ్నం శశివర్షం చతుర్భజం | ప్రసన్న వదనం ధ్యాయేత్ సర్వ విఘ్నోప శాంతయే ||

ఈ శ్లోకం చదివి విఘ్నశ్యరుని ధ్యానం చేయాలి. రెండు పుష్పాలు తీసుకుని, స్వామి వారి మీద పెట్టాలి.

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ధ్యాయామి. ధ్యానం సమర్పయామి.

ఆవాహనం:

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ప్రాణ ప్రతిష్టాపన ముహంత్ర శుభముహంత్రిస్తు – (స్వామి వారి మీద అక్షతలు వేయాలి.) ఇప్పుడు స్వామి వారిని ఇందులోకి అప్యోనించాము. శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ఆవాహాయామి స్వామి వారి మీద అక్షతలు వేయాలి.

సింహసనం:

నవరత్నభుచిత సింహసనార్థం అక్షతాన్ సమర్పయామి. (అక్షతలు వేయాలి)

పాద్యం:

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమో నమః పాదయోః పాద్యం సమర్పయామి.

(కలశంలోని నీళ్ళ స్వామి వారి పాదాల మీద చల్లి కాళ్ళ కడిగితే దానికి పాద్యము అని పేరు.)

అర్ఘ్యం:

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమో నమః హస్తయోః అర్ఘ్యం సమర్పయామి. (చేతులపై నీళ్ళ చల్లాలి)

అచమనం:

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ముఖే శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి.

స్నానం:

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః శుద్ధిదకస్నానం సమర్పయామి.

ఇప్పుడు స్వామివారికి స్నానం. కొఱ్ఱి కొఱ్ఱిగా నీళ్ళ పుష్టి చల్లాలి.

స్నానానంతరం శుద్ధ ఆచమనం సమర్పయామి. స్నానానంతరం కూడా మళ్ళీ ఆచమనం సమర్పించాలి.

వస్త్రం:

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః వస్త్ర యుగ్మం సమర్పయామి.

(పత్రి/దూఢి తో చేసిన వస్త్రము లేదా పుష్టము, అక్షతలు వేయాలి)

యజ్ఞోపవీతం:

ఓం యజ్ఞోపవీతం పరమం పవిత్రం ప్రజాపతేర్యత్సహజం పురస్తాత్ | ఆయుష్మమగ్యం ప్రతిముంచ శుభ్రం యజ్ఞోపవీతం బలమస్త తేజః || (పత్రి/దూఢి తో చేసిన యజ్ఞోపవీతం లేదా పుష్టము, అక్షతలు వేయాలి)

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమో నమః యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి.

గంధం, పుష్టములు, అక్షతలు:

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః దివ్యశ్రీ చందనం సమర్పయామి. (పుష్టితో గంధం తీసి వినాయకుని పైన ఉంచాలి)

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః అక్షతాన్ సమర్పయామి

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః అలంకారార్థం పుష్టిః పూజయామి. (అలంకారం కోసం పుష్టిలు సమర్పించాలి. 16 నామములతో పుష్టపూజ చెయ్యాలి.)

1. ఓం సుముఖాయనమః	9. ఓం ధూమకేతవేనమః
2. ఓం ఏకదంతాయనమః	10. ఓం గణాధ్యక్షాయనమః
3. ఓం కపిలాయనమః	11. ఓం ఘాలచండ్రాయనమః
4. ఓం గజకర్ణకాయనమః	12. ఓం గజాననాయనమః
5. ఓం లంబోదరాయనమః	13. ఓం వక్తతుండ్రాయనమః
6. ఓం వికటాయనమః	14. ఓం శూర్పుకర్ణాయనమః
7. ఓం విష్ణురాజాయనమః	15. ఓం హోరంబాయనమః
8. ఓం గణాధిపాయనమః	16. ఓం శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః

నానావిధ పరిమళ పత్రపుష్టిః సమర్పయామి.

ధూపం:

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః, ధూపమాప్తుాపయామి. అగరువత్తుల ధూపం చూపించాలి.

ధూపం:

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః సాక్షాత్ బీపం దర్శయామి. బీపం చూపించాలి.

ధూప బీపానంతరం శుద్ధ ఆచమనం సమర్పయామి. ధూప బీపాలు అయ్యాక ఉద్దలణితో నీళ్ళ తీసుకుని గణపతికి చూపించి పక్షేంలో వచిలేయాలి.

నైవేద్యం:

ఇప్పుడు స్వామి వారికి నైవేద్యం సమర్పించాలి. బెల్లం లేకపోతే పశ్చ ఉంటే పెట్టివచ్చు.

ఓం భూర్భువస్తువః ఓం తత్త్వవితుర్వరేణ్యం భర్తో దేవస్య ధీమహి ధియో యోనః ప్రచోదయాత్ | సత్యంత్వర్తేన పరిపించామి, అమృతమస్తు అమృతోపస్తరణమసి శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః నైవేద్యం సమర్పయామి.

ఓం ప్రాణాయస్వాహ, ఓం అపానాయస్వాహ, ఓం వ్యానాయ స్వాహ, ఓం ఉదానాయ స్వాహ, ఓం సమానాయ స్వాహ, ఓం బ్రహ్మాణిస్వాహ నమః, మధ్య మధ్య పాశీయం సమర్పయామి, అమృతాపిథానమసి, ఉత్తరాపాశసనం సమర్పయామి. అని గణపతికి నివేదన సమర్పించాలి.

తాంబూలం:

తాంబూలం సమర్పయామి. ఇప్పుడు తాంబూలం సమర్పించాలి.

తాంబూల చర్యణానంతరం శుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి.

సీరాజనం:

ఇప్పుడు మంగళహరితి ఇవ్వాలి. శ్రీ మహాగణాభిపత్తయే నమః ఆనంద కర్మార్థసీరాజనం దర్శయామి.

సీరాజనానంతరం శుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి. నమస్కరోమి. హరపార్వతీపుత్రాయ నమః
(ఎప్పుడూ ఆనందకర్మార్థ సీరాజనం ఇచ్ఛాక కాసిని సీళ్ళు స్వామి వాల మీద పాయ్యాలి.)

మంత్రపుష్టం:

మంత్రపుష్టానికి రెండు పూలు మరియు అక్షతలు చేతితో పట్టుకోవాలి.

వక్తతుండ మహాకాయ కోటి సూర్య సమప్రభ | నిల్వమ్మం కురుమే దేవ సర్వ కార్యేము సర్వదా ||

శ్రీ మహాగణాభిపత్తయే నమః సువర్ణ బివ్య మంత్రపుష్టం సమర్పయామి (అక్షతలు, పువ్వులు స్వామి పాదాలపై వేయాలి).

అత్మప్రదక్షిణ:

తరువాత అక్షతలు తీసుకొని ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి అని స్వామి పాదాల దగ్గర ఉంచాలి.

అత్మ ప్రదక్షిణం చేయ్యాలి. తమ చుట్టూ తాము తిరుగుతారు.

యానికానిచ పాపాని జన్మాంతర కృతానిచ | తానితాని ప్రణయంతి ప్రదక్షిణ పదే పదే ||

పాపాః ఆహం పాప కర్మాహం పాపాత్మా పాప సంభవః | త్రాపిమాం కృపయా దేవ శరణాగతవత్తుల ||

అన్యధా శరణం నాస్తి త్వమేవ శరణం మమ | తస్త్మాత్ కారుణ్య భావేన రక్ష రక్ష గణాభిప ||

అత్మప్రదక్షిణ నమస్కారం సమర్పయామి.

(మగవాళ్ళయతే పాపః అహం పాపోహం అనాలి. శ్రీ లయతే పాపాః అని అనాలి. సహజంగా పుంలింగం వాడినంత మాత్రాన ఇక్కడ దీపం ఏమీ లేదు. మనం నేను అనుకున్నంత వరకు మనకు పాపం ఉంటుంది కాబట్టి మనం పాపాత్ములమే. ఈ విధంగా ఆయనకి అత్మ ప్రదక్షిణ నమస్కారం సమర్పించాము.)

ఇప్పుడు అక్షతలు తీసుకుని చేతిలో సీళ్ళు వేసుకుని మయాదేవా అని అనుకుని అక్షతలు సీళ్ళు కూడా పశ్చింలో వచిలి పెట్టాలి. (మగవారు చేతిలో అక్షతలు తీసుకొనగా, భార్య అతని చేతిలో సీరు పాచియాలి.)

మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తి హీనం గణాభిప | యతుప్పజితం మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే ||

అనయా ధ్యానావాహనాబి ఔర్డినోపచార పూజాం కలిప్పు

సర్వాత్మకః శ్రీ మహాగణాభిపతిః సుప్రీతః సుప్రసన్నో వరదో భవతు

ఏతత్పులం శ్రీ మహాగణాభిపతి పాదారవిందార్పణమస్త.

శ్రీ మహాగణాభిపతి దేవతా ప్రసాదం శిరసాగృహణిమి. (తరువాత వినాయకునికి పూజ చేసిన అక్షతలు తీసుకుని తల మీద వేసుకోవాలి.)

ఉద్ఘాసన:

ఇప్పుడు స్వామివారికి ఉద్ఘాసన చెప్పాలి. అంటే పైకి ఒకసాలి ఎత్తి క్రింద పెట్టాలి.
 ఓం యజ్ఞేన యజ్ఞమయజంత దేవాస్తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యసన్
 తేహానాకం మహిమానస్సి చంతే యత్త పూర్వే సాధ్యస్సంతి దేవాః
 శ్రీ మహాగణాభిపతయే నమః యథాస్తానం ప్రవేశయామి. క్షేమార్థే పునరాగమనాయచ.
 (తదుపరి పసుపు గణపతిని తీసుకొని మండపంలో ఎడమమైపు చివరగా (ఈశాన్యంలో) ఉంచాలి.
 ఇప్పుటిదాకా విఫ్మేశ్వరుని ఆవాహనం చేసి పూజించాము. యథాస్తానానికి పంపాము. దానికి ఉద్ఘాసన అని పేరు. ఇక్కడితో హలద్రాగణపతిపూజ పూర్తి అయింది.)

గణపతి పూజా ప్రారంభం

పునః సంకల్పం:

(గణపతి విగ్రహానికి పూజ)

పూర్వోక్త ఏవం గుణ విశేషం విశిష్టాయాం శుభతిథో, అస్త్రాకం సహకుటుంబానాం క్షేమసైర్య
 విజయాయురారీగ్య విశ్వరూపాధ్వర్యర్థం ధర్మార్థకామమోక్ష చతుర్విధ పురుషార్థ ఫల సిద్ధ్యర్థం సత్యంతాన
 సాభాగ్య ఫలావాప్త్వర్థం శ్రీ వరసిద్ధివినాయక దేవతాముద్దిశ్య వరసిద్ధివినాయక దేవతా ప్రీత్వర్థం కలోవైక
 ప్రకారేణ యావచ్ఛక్తి ధ్యానావహనాది షాడశోపచార పూజాం కలపేయి |
 కలపేయి గణనాధస్య త్రతం సంపత్కరం శుభం | భక్తానామిష్టవరదం సర్వమంగళకారణం ||

ధ్యానం:

ఏకదంతం శూర్పకర్షం గజవక్తుం చతుర్భుజం | పాశాంకుశధరం దేవం ధ్యాయేత్ సిద్ధివినాయకం ||
 ధ్యాయేద్దజాననం దేవం తప్తకాంచన సన్మిభం | చతుర్భుజం మహాకాయం సర్వభరణభూషితం ||
 శ్రీ మహాగణపతిం ధ్యాయామి ధ్యానం సమర్పయామి |

ఆవాహనం:

అత్తాగచ్ఛ జగద్వింద్య సురరాజాల్చతేశ్వర | అనాధనాధ సర్వజ్ఞ గీర్వాణసురపూజిత ||
 శ్రీ మహాగణపతిం ఆవాహాయామి | ఆవాహానార్థం అక్షతాన్ సమర్పయామి

అసునం:

అనేక రత్న ఖచితం ముక్తామణి విభూషితం | రత్న సింహసనం చారు గణేశ ప్రతిగృహ్యతాం ||

శ్రీ మహాగణాధిపతయే ఆసనం సమర్పయామి |

పాద్యం:

గాల్చిపుత్ర నమస్తేఉస్తు దూరావ్యరపద్మాబి సంయుతం | భక్త్య పాద్యం మయాదత్తం గృహణిణ బ్యిరదానన ||

శ్రీ మహాగణాధిపతయే పాద్యం సమర్పయామి |

అర్ఘ్యం:

సిద్ధార్థ యవదూరావ్యభిః గంధ పుష్టాక్తతైర్యతం | తిల పుష్ట సమాయుక్తం గృహణార్థ్యం గజానన ||

శ్రీ మహాగణాధిపతయే అర్ఘ్యం సమర్పయామి |

అచమనం:

కర్మారాగరు పుష్టిశ్చ వాసితం విమలం జలం | భక్త్యదత్తం మయాదేవ కురుష్వాచమనం ప్రభో ||

శ్రీ మహాగణాధిపతయే ఆచమనం సమర్పయామి |

మధుపర్గం:

దధ్యాజ్య మధుసంయుక్తం మధుపర్గం మయాహృతం | గృహణి సర్వలోకేశ గజవక్త నమోఉస్తు తే ||

శ్రీ మహాగణాధిపతయే మధుపర్గం సమర్పయామి |

పంచామృత స్నానం:

11 సార్లు "గం గణపతయే నమః" అనుకుంటూ ఈ క్రింది మంత్రముతో అభిషేకము చేయవచ్చ.

ఓం నమో శ్రాతపతయే నమో గణపతయే నమః ప్రమథపతయే నమస్తే అస్తు ||

లంబోదరాయ ఏకదంతాయ విష్ణువినారీనే శివసుతాయ వరద మూర్తయే నమః ||

మధ్వాజ్య శర్మరాయుక్తం దభి క్షీర సమన్వితం | పంచామృతం గృహణిశేదం భక్తానామిష్టదాయక ||

(శ్రీ సూక్తం, పురుష సూక్తం వచ్చిన వారు అవి పరిస్తూ అభిషేకం చేయడం శేషం.)

శ్రీ మహాగణాధిపతయే పంచామృత స్నానం సమర్పయామి | (ఇచ్చట పాలు, పెరుగు, పండ్లరసము ముస్కుగు వానితో కూడా అభిషేకము శాస్త్రిక విధానముగా చేసికొనవచ్చును).

శుద్ధిదక స్నానం:

గంగాబి పుణ్యపాసీయైః గంధ పుష్టాక్తతైర్యతైః | స్నానం కురుష్య భగవన్ ఉమాపుత్ర నమోఉస్తు తే ||

శ్రీ మహాగణాధిపతయే శుద్ధిదక స్నానం సమర్పయామి |

స్నానానంతరం శుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి.

వస్తుం:

రక్తవస్తుద్వయం దేవరాజరాజాబి పూజిత | భక్త్యదత్తం గృహణిశేదం భగవాన్ పారనందన ||

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః వస్తుయుగ్గం సమర్పయామి |

యజ్ఞోపవీతం:

రాజతం బ్రహ్మసూత్రం చ కాంచనంచోత్తరీయకం | గృహిణ చారు సర్వజ్ఞ భక్తానామిష్టదాయక ||

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి |

గంధము:

చందనాగరు కర్మార కస్తూరీ కుంకుమాన్వితం | విలేపనం సురతేష్ఠ ప్రీత్యర్థం ప్రతిగృహ్యతాం ||

శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః శ్రీగంధం సమర్పయామి |

అక్షతలు:

అక్షతాన్ ధవళాన్ దివ్యాన్ శాలీయాన్ తండులాన్ శుభాన్ | హాలిద్రా చూర్ఖ సంయుక్తాన్ సంగృహిణ
గణాధిప ||

శ్రీ మహాగణాధిపతియే అక్షతాన్ సమర్పయామి |

పుష్టిః:

సుగంధానిచ పుష్టిః జాజీకుంద ముఖానిచ | ఏకవింశతి సంఖ్యాణి గృహిణ గణనాయక ||

శ్రీ మహాగణాధిపతయే పరిమళ పత్ర పుష్టిః సమర్పయామి |

అధ అంగపూజా

ఓం పార్వతీనందనాయ నమః | పాదో పూజయామి (పాదములను) |

ఓం గణేశాయ నమః | గులో పూజయామి (చీలమండను) |

ఓం జగద్గాతే నమః | జంఫు పూజయామి (మోకాలుక్రింద) |

ఓం జగద్వల్లభాయ నమః | జానునీ పూజయామి (మోకాలు చిప్ప) |

ఓం ఉమాపుత్రాయ నమః | ఊరూ పూజయామి (తొడలను) |

ఓం వికటాయ నమః | కట్టిం పూజయామి (నడుమును పూజింపవలెను) |

ఓం గుహాగ్రజాయ నమః | గుహ్యం పూజయామి (మర్మ స్తానములను) |

ఓం మహాత్మమాయ నమః | మేద్రం పూజయామి (మర్మావయవ స్తానములను)

ఓం నాథాయ నమః | నాభం పూజయామి (బోద్ధును) |

ఓం ఉత్తమమాయ నమః | ఉదరం పూజయామి (పాట్టును) |

ఓం వినాయకాయనమః | వక్షఃస్థలం పూజయామి (ఛాతిని) |

ఓం పాశచ్ఛిదేనమః | పార్శ్వ పూజయామి (పక్షలను) |

ఓం హోరంబాయ నమః | హ్యాదయం పూజయామి (హ్యాదయము) |
 ఓం కపిలాయనమః | కంరం పూజయామి (కంరమును) |
 ఓం స్విందాగ్రజాయ నమః | స్వింధో పూజయామి (భుజములను) |
 ఓం హారసుతాయ నమః | హాస్తాన్ పూజయామి (చేతులను) |
 ఓం బ్రిష్టాచాలిషే నమః | బాహువాన్ పూజయామి (బాహువు)లను) |
 ఓం సుముఖాయ నమః | ముఖం పూజయామి (ముఖమును) |
 ఓం ఏకదంతాయ నమః | దంతో పూజయామి (దంతములను) |
 ఓం విష్ణు నేతే నమః | నేతే పూజయామి (కన్ము లను) |
 ఓం శూర్వకర్ణాయనమః | కర్ణో పూజయామి (చెవు)లను) |
 ఓం ఫాలచంద్రాయనమః | ఫాలం పూజయామి (సుదురును) |
 ఓం నాగాభరణాయనమః | నాసికాం పూజయామి (ముక్కును) |
 ఓం చిరంతనాయ నమః | చుఱుకం పూజయామి (గడ్డము క్రింబి భాగమును) |
 ఓం స్తూలోష్టాయ నమః | బిష్టో పూజయామి (బై పెదవిని) |
 ఓం గళన్త్వదాయ నమః | గండే పూజయామి (గండమును) |
 ఓం కపిలాయ నమః | కచాన్ పూజయామి (శిరస్సులై రోమములున్న భాగమును) |

ఓం శివప్రియాయై నమః | శిరః పూజయామి (శిరస్సును) |
 ఓం సర్వమంగళాసుతాయ నమః | సర్వాణ్ణంగాని పూజయామి (సర్వ అవయవములను)
 పత్రం= పత్రమును అని అర్థము. పత్రం పూజయామి అంటే పత్రమును పూజిస్తున్నామని అర్థము. కావున పత్రేః
 పూజయామి లేదా పత్రం సమర్పయామి అనాలి.
 వినాయకుడికి భల్లాలకఫలాని (జీడిపప్పు) అంటే ఇష్టము. నివేదన చేయవలెను.

ఏకవింశతి పత్ర పూజ – (21 అకులు)

ఓం సుముఖాయనమః | మాచీపత్రం సమర్పయామి (మాచీపత్రం)
 ఓం గణాధిపాయనమః | బృహతీపత్రం సమర్పయామి (వాకుడు)
 ఓం ఉమాపుత్రాయనమః | జిల్వపత్రం సమర్పయామి (మారేడు)
 ఓం గజాననాయనమః | దూరావయగ్నం సమర్పయామి (గరికలు)
 ఓం హారసుసానవేనమః | దత్తురపత్రం సమర్పయామి (ఉమ్మేత్త)
 ఓం లంబోదరాయనమః | బదలీపత్రం సమర్పయామి (రేగు)

ఓం గుహోరజాయ నమః | అపామార్గపత్రం సమర్పయామి (ఉత్తరేణి)

ఓం గజకర్ణాయనమః | జంబూపత్రం సమర్పయామి (నేరేడు)

ఓం ఏకదంతాయనమః | చూతపత్రం సమర్పయామి (మామిడి)

ఓం వికటాయనమః | విష్ణుక్రాంత పత్రం సమర్పయామి (విష్ణుక్రాంత)

ఓం భిస్సుదంతాయనమః | దాడిమీపత్రం సమర్పయామి (దానిమ్మ)

ఓం వటవేనమః | దేవదారుపత్రం సమర్పయామి (దేవదారు)

ఓం సర్వేశ్వరాయనమః | కరవీరపత్రం సమర్పయామి (గన్నేరు)

ఓం పొలచంద్రాయనమః | సింధువారపత్రం సమర్పయామి (వావిలి)

ఓం హేరంబాయనమః | జాజీపత్రం సమర్పయామి (జాజి)

ఓం శూర్పకర్ణాయనమః | గడ్డకీపత్రం సమర్పయామి (పునుగు ఆకు)

ఓం సురాగ్రజాయనమః | శమీపత్రం సమర్పయామి (జమ్మి)

ఓం ఇభవక్తాయనమః | అశ్వత్థపత్రం సమర్పయామి (రావి)

ఓం వినాయకాయనమః | అర్యునపత్రం సమర్పయామి (మద్ది)

ఓం సురసేవితాయనమః | అర్చపత్రం సమర్పయామి (తెల్లజిల్లేడు)

ఓం కపిలాయనమః | మరువకపత్రం సమర్పయామి (మరువం)

శ్రీ గణేశ్వరాయనమః ఏకవింశతి పత్రాణి సమర్పయామి

అష్టోత్తర శతనామావళి పుంజా విశేషము: భయంకరమైన తీర్మానిన రోగాలను పోగిండుతుంది.

సూర్యకాంతుడనే రాజుగాలకి కుష్ఠరోగం వచ్చింది. అయిన భార్య సుధర్మాదేవి, వాలిరువురూ చ్యవన మహాల్పి దగ్గరికి వెళ్లారు. చ్యవనుడు తండ్రి భృగువు దగ్గరికి తీసుకెళ్లాడు. రాజుగారు గణేశపురాణం వినాలి అంటే కుష్ఠరోగం తగ్గాలి, అందుకని భృగుమహాల్పి అష్టోత్తరశతనామపుంజ చేసి ఆ సీళ్ల రాజు గాలి మీద చల్లారు. ఆ రోగం బయటకు వచ్చింది. దాన్ని మామిడిచెట్టులో పెట్టినట్లుగా గణేశపురాణంలో కలదు.

అష్టోత్తర శతనామ పుంజ

ఓం గజాననాయ నమః |

ఓం బ్రిముఖాయ నమః |

ఓం గణాధ్యక్షాయ నమః |

ఓం ప్రముఖాయ నమః |

ఓం విష్ణురాజాయ నమః |

ఓం సుముఖాయ నమః |

ఓం వినాయకాయ నమః |

ఓం కృతినే నమః |

ఓం దైవాతురాయ నమః |

ఓం సుప్రదీపాయ నమః | 10

ఓం సుఖనిధయే నమః |
 ఓం సురాధ్యక్షాయ నమః |
 ఓం మంగళస్వరూపాయ నమః |
 ఓం ప్రమదాయ నమః |
 ఓం ప్రథమాయ నమః |
 ఓం ప్రాజ్ఞాయ నమః |
 ఓం విష్ణుకర్తే నమః |
 ఓం విష్ణుహంతే నమః |
 ఓం విశ్వనేతే నమః |
 ఓం విరాటుతయే నమః | 20
 ఓం శ్రీపతయే నమః |
 ఓం వాక్వతయే నమః |
 ఓం పురాణపురుషాయ నమః |
 ఓం పుష్టి నమః |
 ఓం పుష్టిరోజ్యప్రదాహారణాయ నమః |
 ఓం అగ్రగణ్యాయ నమః |
 ఓం అగ్రపూజ్యాయ నమః |
 ఓం అగ్రగామినే నమః |
 ఓం భక్తనిధయే నమః |
 ఓం శృంగారసే నమః | 30
 ఓం ఆశ్రితవత్సలాయ నమః |
 ఓం మంత్రకృతే నమః |
 ఓం చామీకరప్రభాయ నమః |
 ఓం సర్వాయ నమః |
 ఓం సర్వహన్యసాయ నమః |
 ఓం సర్వకర్తే నమః |
 ఓం సర్వనేత్తాయ నమః |

ఓం సర్వసింధ్యప్రదాయ నమః |
 ఓం సర్వసిద్ధయే నమః |
 ఓం పంచపాస్తాయ నమః | 40
 ఓం పార్వతీనందనాయ నమః |
 ఓం ప్రభవే నమః |
 ఓం కుమారగురవే నమః |
 ఓం సురాలిష్మాయ నమః |
 ఓం మహాగోపతయే నమః |
 ఓం మాన్యాయ నమః |
 ఓం మహాకాలాయ నమః |
 ఓం మహాబలాయ నమః |
 ఓం హేరంబాయ నమః |
 ఓం లంబజరాయ నమః | 50
 ఓం ప్రాస్వగ్రీవాయ నమః |
 ఓం మహేశాయ నమః |
 ఓం బివ్యాంగాయ నమః |
 ఓం మణికింకిణే మేఖలాయ నమః |
 ఓం సమస్తదేవతామూర్తయే నమః |
 ఓం అక్షోభ్యాయ నమః |
 ఓం కుంజరాసుర భంజనాయ నమః |
 ఓం ప్రమోదాయ నమః |
 ఓం మహాదురాయ నమః |
 ఓం మదోత్సంటాయ నమః | 60
 ఓం మహాచీరాయ నమః |
 ఓం మంత్రిణే నమః |
 ఓం విష్ణుప్రియాయ నమః |
 ఓం భక్తజీవితాయ నమః |

ఓం జితమన్తుధాయ నమః |
 ఓం విశ్వరక్షాకృతే నమః |
 ఓం బ్ధావగమ్యాయ నమః |
 ఓం మంగళప్రదాయ నమః |
 ఓం అవ్యక్తాయ నమః | 90
 ఓం అప్రాకృత పరాక్రమాయ నమః |
 ఓం సత్య ధర్మాచే నమః |
 ఓం సఖ్యై నమః |
 ఓం సరసాంబు నిధయే నమః |
 ఓం మోదక ప్రియాయ నమః |
 ఓం కాంతిమతే నమః |
 ఓం ధృతిమతే నమః |
 ఓం కామినే నమః |
 ఓం కపిత్త ఫల ప్రియాయ నమః |
 ఓం బ్రహ్మాచారిణే నమః | 100
 ఓం బ్రహ్మాచారిణే నమః |
 ఓం సమస్తజగదాధారాయ నమః |
 ఓం సర్వైశ్వర్యప్రదాయ నమః |
 ఓం ఆక్రాంతపదచిత్తభవే నమః |
 ఓం శ్రీవిష్ణుస్వరాయ నమః | 108

ఓం జితమన్తుధాయ నమః |
 ఓం విశ్వరక్షాకృతే నమః |
 ఓం బ్ధావగమ్యాయ నమః |
 ఓం మంగళప్రదాయ నమః |
 ఓం అవ్యక్తాయ నమః | 70
 ఓం గంభీరనినదాయ నమః |
 ఓం పటవే నమః |
 ఓం అభిష్ట వరదాయ నమః |
 ఓం జ్యోతిషే నమః |
 ఓం శివప్రియాయ నమః |
 ఓం శీఘ్రకాలిణే నమః |
 ఓం శాస్వతాయ నమః |
 ఓం భవాయ నమః |
 ఓం బలోత్తితాయ నమః |
 ఓం భవాత్మజాయ నమః | 80
 ఓం బ్రహ్మవిద్యాధిధారిణే నమః |
 ఓం జిష్ణవే నమః |
 ఓం సహిష్ణవే నమః |
 ఓం సతతోత్తితాయ నమః |
 ఓం విఘ్నాతకారిణే నమః |
 ఓం విశ్వదృశే నమః |
 అష్టోత్తర శతనామ పూజాం సమర్పయామి ||
 నానావిధపత్రపుష్టిణి సమర్పయామి ||

ధూపం:

దశాంగం దేవదేవేశ సుగంధం చ మనోహరం | ధూపం దాస్త్రమి వరద గృహం త్వం గజానన ||
 శ్రీ మహాగణాధిపతయే ధూపమాప్తాపయామి |

చీపం:

త్రివర్త సంయుక్తం వహ్నానా యోజితం మయా | గృహశిష మంగళం చీపం తఃశపుత్ర నమోఽన్తు తే ||
శ్రీ మహాగణాధిపతయే చీపం దర్శయామి |

నైవేద్యం:

శాల్యాన్నం షడ్రుసాంపేతం ఘల లడ్డుక మోదకాన్ | భక్త్యం భోజ్యం చ లేప్యం చ చోప్యం స్వీకురు శాంకరే ||
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నైవేద్యం సమర్పయామి |
పాసీయం పావనం శేష్టం గంగాబి సలిలాహృతం | హస్త ప్రక్షాజనార్థం త్వం గృహశిష గణనాయక ||
శ్రీ మహాగణాధిపతయే హస్త ప్రక్షాజనం సమర్పయామి |

తాంబూలం:

పూర్విఫలసమాయుక్తం నాగవల్లిదక్షేర్యతం | కర్మార చూర్చ సంయుక్తం తాంబూలం ప్రతిగృహ్యతాం ||
శ్రీ మహాగణాధిపతయే తాంబూలం సమర్పయామి |
తాంబూల చర్యణానంతరం శుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి |

సీరాజనం:

సీరాజనం సీరజస్థన్ కర్మారేణ కృతం మయా | గృహశిష కరుణారాఖే గజానన నమోఽన్తు తే||
శ్రీ మహాగణాధిపతయే సీరాజనం సమర్పయామి |
సీరాజనానంతరం శుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి |

మంత్రపుష్టం:

జాజీచంపక పున్నాగ మల్లికా వకుళాదిభిః | పుష్టాంజలిం ప్రదాస్తామి గృహశిష బ్యిరదానన ||
శ్రీ మహాగణపతిం మంత్రపుష్టం సమర్పయామి |
(అవకాశమున్న వారు అనంతరము స్వర్ణపుష్టమును సమర్పించవలెను.)

ప్రదక్షిణం:

యానికాని చ పాపాని జన్మాంతర కృతాని చ | తాని తాని వినశ్యంతి ప్రదక్షిణం పదే పదే ||
ప్రదక్షిణం కలిష్టామి సతతం మోదకప్రియా | మభ్యమ్మం హరయే శీష్టం భక్తానామిష్టదాయక ||
అఖువాహన దేవేశ విశ్వవ్యాపిన్ వినాయక | ప్రదక్షిణం కరోచు త్వం ప్రేసీద వరది భవ ||
శ్రీ మహాగణపతయే ప్రదక్షిణం సమర్పయామి |

నమస్కారం:

నమో నమో గణేశాయ నమస్తే విశ్వరూపిణే | నిల్వమ్మం కురు మే కామం నమామి త్వం గజాననా ||

అగజానన పద్మర్షం గజానన మహాల్మిశం | అనేకదం తం భక్తానాం ఏకదంతముపాస్నుహే ||
నమస్తే భిన్నదంతాయ నమస్తే హరసూనవే | మమాభిష్ట ప్రదీభూయాట వినాయక నమోఽన్తు తే ||
శ్రీ మహాగణపతిం సాప్తాంగ నమస్కారం సమర్పయామి |

ప్రార్థన:

ప్రసీద దేవదేవేశ ప్రసీద గణనాయక | ఈప్రసీతం మే వరం దేహి పరత్త చ పరాంగతిం ||
వినాయక వరం దేహి మహాత్మన్ మోదకప్రియ | అవిష్టం కురు మే దేవ సర్వకార్యేషు సర్వదా||
శ్రీ మహాగణపతిం ప్రార్థనా నమస్కారాన్ సమర్పయామి |

చతుం:

స్వర్ణదండసమాయుక్తం ముక్తాజాలకమండితం | శ్వేత పట్టాత పత్రం చ గృహశిఖ గణనాయక ||
శ్రీ మహాగణపతయే చతుం సమర్పయామి |

చామరం:

ప్రామండసమాయుక్తం గృహశిఖ గణనాయక | చమలీవాలరజితం చామరం చామరాళ్ళతా ||
శ్రీ మహాగణపతిం చామరం వీచయామి |
శ్రీ మహాగణపతిం అక్షతాన్ సమర్పయామి | శ్రీ మహాగణపతయే సమస్త రాజీపుచారాన్, దేవీపుచారాన్ సమర్పయామి |

విఘ్నశ్వరుని దండకము

శ్రీ పార్వతీపుత్ర లోకత్తయస్తిత్త సత్పుణ్యచాలిత్ భద్రేభవక్తా మహాకాయ కాత్యాయసీనాథ సంజాత స్వామీ శివాసిద్ధివిఘ్నశ, నీ పాద పద్మంబులన్ సీదు కంరంబు నీ బొజ్జ నీ మోము నీ మౌళి బాలేందుఖందంబు నీ నాల్గపాస్తంబులున్నికరాజంబు నీ పెద్దవక్తంబు దంతంబు నీ పాదపాస్తంబు లంబోదరంబున్ సదా మూషకాశ్వంబు నీ మందపోసంబు నీ చిన్నతొండంబు నీ గుజ్జరూపంబు నీ శూర్పకర్ణంబు నీ నాగయజ్ఞపుచీతంబు నీ భవ్యరూపంబు దల్మించి హర్షించి సంప్రీతి మైక్కంగ శ్రీగంధమున్ కుంకుమం బక్షతల్ జాజులన్ చంపకంబుల్ తగన్ మల్లెలున్ మొల్లలున్ మంచి చేమంతులన్ తెల్లగన్నేరులన్ మంకెనల్ పాస్నులన్ పువ్వులుత్తంచి దూర్వంబులన్ దెఱ్చి శాస్త్రికరీతిన్ సమల్చించి పూజించి సాప్తాంగముంజేసి విఘ్నశ్వరా! సీకు టింకాయ పాస్నుంటి పండ్లన్ మరిష్టంచివో నిక్కిఖండంబులున్ రేగుపండ్లప్పదంబుల్ వడల్ నేయబూరెల్ మరిన్ గోధుమప్పంబులున్ వడల్ పునుగులున్నారెలున్ గారెలున్ చొక్కమూ చల్చిడిన్ బెల్లమున్ తేనెయున్ జున్న బాలాజ్యమున్నానుజియ్యంబు నామ్రంబు జిల్ఫంబు మేల్ బంగరుబళ్ళమందుంచి నైవేద్యముంబంచ సీరాజనంబున్ నమస్కారముల్ చేసి విఘ్నశ్వరా! నిన్న పూజింపకే యన్యదైవంబులం

భ్రాహ్మనలేయుటల్ కాంచనం బొల్లకే యిస్తుడా గోరుచందంబుగాదే మహాదేవ! యో భక్తమందార! యో సుందరాకార! యో భాగ్యగంభీర! యో దేవచూడామణి! లోకరక్షామణి! బంధుచింతామణి! స్వామీ! నిన్నెంచ నేనెంత సీ దాసదాసానుదాసుండ శ్రీ దొంతరాజుస్వయండ రామాభిధానుండ నన్నిపుడు చేపట్టి సుశ్రేయునిన్ జేసి శ్రీమంతుగా జూచి హృత్పద్మ సింహసనారూఢతన్నిల్చి కాపాడుటే కాదు నిన్నిచ్చి ప్రార్థించు భక్తాళకిన్ కొంగుబంగారమై కంటికిన్ రెపువై బుద్ధియున్ విద్యయున్స్వడియున్ పుత్రపొత్రాభవృద్ధిన్ దగన్ గల్గా చేసి పోషించుమంటిన్ గృహన్ గావుమంటిన్ మహాత్మా వందనంబుల్ శ్రీ గణేశా నమస్తే నమస్తే నమః॥

వినాయక చతుర్थి కథ

శ్రీ వేదవ్యాస మహర్షుయే నమః

విశ్వేష్వరుడు అనేక కల్యాలలో అనేక రూపాలలో అవతరించాడు. ఒకటి కాదు, రెండు కాదు కొన్ని కోట్ల సార్లు అవతరించాడు.

బ్రహ్మదేవుడు స్వయంగా చెప్పిన కథ:

కల్పబేదాత్ గణేశస్వజనిః ప్రాతిక్తావిధిః పురా

శనిద్వష్టం శిరశ్చిన్నం సంచితం గజమాననం

ఒకప్పుడు గణపతి విష్ణుస్వరూపుడై పుట్టాడు. పార్వతీదేవి తనకు పిల్లలు పుట్టాలని ఒక త్రతం చేసింది. దానికి పుత్రక త్రతం లేక నందా త్రతం అని ఫేరు. ఆ త్రతం చేయగానే స్వయంగా విష్ణువు వచ్చి ఆమె ఆతిథ్యం స్వీకరించి ఆమెకు కొడుకుగా మారిపోయాడు. అప్పటి నుంచి విశ్వేష్వరుడై విష్ణువు అని కూడా పిలవడం మొదలు పెట్టారు. శుక్లాంబర ధరం విష్ణుం అనడం వెనుక ఈ కథ ఉంది. ఇది బ్రహ్మవైవర్త పురాణంలో ఉంటుంది. ఆ తర్వాత ఆయన్ని శని చూశాడు, తల పగిలిపోయింది. గజముఖం పట్టుకొచ్చి ఆయనకు అతికించారు. ఇది ఒక కల్పంలో కథ.

అద్వేదానీమ్ శ్వేతకలోక్తా గణేశోత్పత్తిరుచ్యతే

శ్వేతవరాహ కల్పంలో గణేశుడు ఎలా పుట్టాడో తెలుసుకుండాం. ఒకప్పుడు పార్వతీదేవి తన అంతఃపురంలో ఉన్న స్నానగృహంలో నలుగు పెట్టుకుని స్నానం చేస్తాంది. ఆ సమయంలో నంటిశ్వరుడు కాపలా ఉన్నాడు. ఎవరినీ లోపలికి రానీయకుండా నందిని కాపలా పెట్టాంది. ఇంతలో శివుడు వచ్చాడు. శివుడు తన యజమాని కనుక కాదనలేక లోపలికి పంపాడు. దానితో పార్వతికి అగ్రహం కలిగింది. ఈ నంటిశ్వరుడు స్వామి వాల సేవకుడు కాబట్టి కదా నా మాట కాదని ఆయన మాట విన్నాడు. అదే నా సేవకుడు అయితే, నాకంటూ ఒక పరిచారకుడు ఉంటే నామాట కాదనడు కదా అనుకుంచి పార్వతిదేవి. నాకంటూ ఒక సేవకుడు, ఒక పుత్రుడు

ఉండాలి అనుకుంబి పార్వతీదేవి. ఇలా అనుకుంటూ ఉండగా మానవలక్షణం ఆమెలో ప్రవేశించడం వల్ల అమ్మవాలి ఒంటిపై మట్టి వచ్చింది. ఆ ఒంటిపై ఉన్న మట్టితో ఒక పురుషుడు తయారయ్యాడు.

"విచార్యేతి చ సా దేవీ వపుషో మల సంభవం

పురుషం నిర్మమో సాతు సర్వలక్షణసంయుతం!!" (శివ మహాపురాణంలో గణేశ ఖండంలో 13 అ. 20 లో.)
 వపుషః = ఒంటినుండి, మల = మట్టినుండి, సంభవం = పుట్టినటువంటి పురుషుడిని చూచింది. అమ్మవాలి శలీరంపై ఉన్న మట్టినుండి పుట్టాడు, కాబట్టే మట్టి విగ్రహం పెట్టి పూజించాలి అని బ్రహ్మదిదేవతలు భావించి మట్టి విగ్రహం తయారుచేసి పూజించారు. ఆ విష్ణుశ్వరుడు ఎలా ఉన్నాడంటే, తెల్లగా, ముద్దగా, బొద్దగా, ఒత్తగా నల్లగా గీరజాల జుట్టుతో ఉన్నాడు. ఆయనకు ఒక కర్త ఇచ్చి పార్వతీ దేవి, ఈ గుమ్మం దగ్గర కాపలా ఉండు. ఎవ్వలినీ లోనికి రానివ్వాడ్ని, అని చెప్పింది. కానేపటికి శివుడు తన పరివారంతో వచ్చాడు. ఆయన లోపలికి వెళ్ళబోతుంటే, ఏయ్! మా అమ్మ ఎవలినీ లోపలికి పంపించద్దు అంది, అని కర్త అడ్డంపెట్టి కూర్చున్నాడు. ముందు శివుడు నవ్వుకుని, లోపలికి వెళ్ళిండిరా ప్రమథగణాలు, ఈ పిల్లాడిని తోసుకుని అన్నాడు. ప్రమథ గణాలు వచ్చారు. అప్పుడు ఆ పిల్లాడు, వెళ్ళింటే లోపలికి వెళ్తారా? అని కర్త పుచ్చుకొని చిత్రకబాదాడు. వాళ్ల హాడలిపోయి, కుర్రాడు చూస్తే ఇంతున్నాడు. మమ్మిల్లి చిత్రకబాదాడు. మేము యుద్ధం చేయలేము అన్నారు ప్రమథ గణాలు. అప్పుడు శివుడు నంబిని పంపాడు. నంబి రాగానే రెండు కొమ్ములు విరగకొట్టేశాడు. అప్పుడు శివుడు ఆశ్చర్యపోయి, చివరకు ఆయనే వచ్చి, ఒరేయ్! లోపలున్న ఆవిడ మా ఆవిడిరా అన్నాడు. అవన్ని నాకు తెలియదు. ఆవిడ మా అమ్మ. మీ అమ్మ నా భార్యరా అన్నాడు శివుడు. అయినా వినలేదు గణేశుడు. శివుడితో ఘోర యుద్ధం చేసాడు. చివరకు శివుడికి ఆగ్రహం కలిగి శూలం వేసాడు (మనకి గణపతిని ఇవ్వడం కోసం చేసిన లీల). ఆ శూలం దెబ్బకి వినాయకుడి తల తెగి అద్వశ్యమైపోయింది. ఆ సమయానికి పార్వతీదేవి బయటకు వచ్చింది. ఆ దృశ్యం చూసి నా కుమారుడై మీరందరూ కలిసి సంహారిస్తారా, అని ఆగ్రహంతో నల్లని కాళీరూపం ధరించింది. అది చూసి శివుడు హాడలిపోయాడు. ఆ కాళీరూపాన్ని చూసి శివుడు "శాంతం, శాంతం" అని బ్రతమిలాడాడు. నీ కుమారుడై నేను బ్రతికిస్తాను. నువ్వు మాత్రం లోకాలని నాశనం చేయవద్దు, అనగా అమ్మ శాంతించింది. స్వామివారు అప్పుడు ఉత్తరం దిక్కున తల పెట్టుకుని పదుకున్న ఒక ప్రాణి ఉంది. దాని తల తీసుకువచ్చి తగిలించండి, బ్రతుకుతాడు అన్నాడు.

ఒకప్పుడు దూరావ్యసుడు వైకుంఠానికి వెళ్లి శ్రీమహావిష్ణువుని పూలదండతో పూజించాడు. విష్ణువు ఆ దండ మెడలో వేసుకుని, మళ్ళీ దూరావ్యసుడి చేతిలో పెట్టాడు. ఆ విష్ణు నిర్మాల్యమైన ఆ దండని దూరావ్యసుడు కళ్ళకద్దుకుని తలమీద పెట్టుకుంటే ఐశ్వర్యం వస్తుంది, శుభాలు కలుగుతాయి అని ఆ దండ శిరస్సునకు తగిలించుకుని, ఎవలికి ఇవ్వాలి అని అనుకుంటుండగా, అప్పుడు ఇంద్రుడు పరావతంపై వస్తుండగా చూసి, ఆ

విష్ణు నిర్మల్యం ఇంద్రుడికి ఇచ్చాడు. ఇంద్రుడు అహంకారంతో మధ్యం మత్తులో ఆ దండ విసిలి పొరావతంపై వేసాడు. వెంటనే ఆ పొరావతం ధగధగ మెలసిపోయి ఇంద్రుడై క్రింద పారేసి మాయమైపోయింది. మూర్ఖుడా! విష్ణు నిర్మల్యం తిరస్కరించిన నీవు దారిద్ర్యం అనుభవిస్తావు. ఆ ఏనుగు భవిష్యత్తులో వినాయకుడికి శిరస్సుగా మాలి ప్రథమ పూజలు అందుకుంటుంది అని శపించాడు. ఆ పొరావతం తలనే పట్టుకొచ్చి వినాయకుడికి తగిలించారు. అప్పటి నుండి ఆయన గజముఖుడయ్యాడు. ఆయన పుట్టింది భాద్రపద శుక్ల చతుర్థి, ఆయనకు గజ ముఖం వచ్చింది భాద్రపద శుక్లచతుర్థి. మధ్యాహ్నం సరిగ్గా పన్నెందు గంటలకు పుట్టాడు. అందుకే ఆ సమయంలోనే పూజ చేయడం, సైవేద్యం సమర్పించడం, కథ వినడం చేయాలి అని నియమం. సూర్యోదయానికి చతుర్థి లేక తరువాత ఉన్నా ఆ రీజే పూజ చేయాలి. ఆ తరువాత శివుడు ఆయన్ని సమస్త విష్ణుగణములకు అభిప్రతిని చేసాడు. జనాల్లో ఆనందం ఎక్కువైపోయింది, అప్పుడు వారు గణపతికి సైవేద్యం పెట్టాలి అనుకుని, ఆయన్ని గణేశా సీకు ఏదంటే బాగా ఇష్టం చెప్పు, అదే సీకు సైవేద్యం పెడతాము అనగా అప్పుడు ఆయన నాకు ఆవిలతో చేసిన కుడుములు అంటే ఇష్టం. జియ్యం ఆడించాక, నూక వస్తుంది. ఆ నూకని సీళ్లలో వేసి ఉడికించాలి. జీలకర్త, శనగపత్ని వేసి ఆవిలి పెట్టండి. అవి నాకు చాలా ఇష్టం, అని చెప్పాడు. అప్పటినుంచి కుడుములు సైవేద్యం పెట్టడం జరుగుతుంది. ఈ కుడుములను మోదకాలు అని సంస్కృతంలో అంటారు. మోదకం అంటే లడ్డు అని కూడా ఒక అర్థం. ఒకసాల కుబేరుడు ఇబి విన్నాడు. ఉత్తరంగా ఉన్న కుబేరుడు మంచి ఆవునేతిలో జీడిపట్ట వేయించి, లడ్డు తయారు చేసి సైవేద్యం పెట్టాడు. అప్పుడు దేవతలంతా, మాకేమో జియ్యం నూక ఉడక బెట్టి చేసిన మోదకాలు పెట్టమన్నావు. మరి కుబేరుడు లడ్డు పెడితే స్వీకరిస్తున్నావు అనగా, అప్పుడు వినాయకుడు కుబేరుడు సరిగా వినని కారణంగా లడ్డాలు పెట్టాడు. అతను అవే పెడతాడు. మీరు మాత్రం జియ్యంతో చేసినవి పెట్టండి. నేను రెండూ స్వీకరిస్తాను అన్నాడు. అందరూ పెట్టిన లడ్డాలు, మోదకాలు అన్ని తినేసాడు. వెంటనే బొజ్జ వచ్చేసింది. ఆ బొజ్జతోనే తండ్రికి నమస్కరించడానికి వెళ్లాడు. శివుడు తలమీద చంద్రుడు ఉన్నాడు. పక్కన అమ్మ పార్వతి ఉంది. గణపతి వంగి నమస్కరించాల్సి వెళ్లాడు. దానితో దృష్టి దీపం స్వామి వాలికి తగిలింది. దృష్టి దీపం వల్ల కూడా చాలా కష్టాలు వస్తాయి. అందునా చంద్రుడు రాజు. ఆయన దృష్టి ఇంకా ప్రమాదం. అందువల్ల గణేశుడి బొజ్జ పగిలి అందులో నుంచి కుడుములు, లడ్డాలు అన్ని తిన్నావి తిన్నట్టే బయటికి వచ్చేసాయి. దాంతో అమ్మవాలికి కోపం వచ్చింది. ఓలీ చంద్రా! నా కొడుకును చూసి నవ్వుతావా? నిన్న చూసినవాలికి నీలాపనిందలు వచ్చగాక అని శపించి, మళ్ళీ కుమారుడై యథావిధిగా బ్రతికించుకుంది. దేవతలంతా వచ్చి, అమ్మా! మీ అబ్బాయి బాగున్నాడు, చంద్రుడు బాగున్నాడు. మధ్యలో మాకా అమ్మా శాపం.

చంద్రుడై చూస్తే కష్టాలు మాకొన్సాయి, ఆయనకు కాదు అన్నారు. చంద్రుడై చూడకుండా ఎలా ఉంటాం. విష్ణువురుడి పొట్ట పగిలిందని, చంద్రుడై శపిస్తే ఆ శాపం మమ్మల్ని కష్టాలపాలు చేస్తుంది, రక్షించు తల్లి! అన్నారు. అప్పుడు స్వామివారు వినాయకచతుర్థి నాడు, వినాయకపూజచేసి, ఈ వినాయకావిర్భావ కథ విని, కథాక్షతలు శిరస్సున వేసుకున్న వాలికి అభాండాలు రావు). సీలాపనిందలు రావు) అని వరమిచ్చాడు.

ఇలా ఉండగా ఒకసాల ద్వాపర యుగం వచ్చింది. ద్వాపర యుగంలో భాద్రపద శుక్ల చతుర్థి వచ్చింది. అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు రుక్మిణి దేవిని పిలిచి, రుక్మిణి! ఈ రోజు చతుర్థి. చంద్రుడిని చూస్తే ప్రమాదం, అందరూ వినాయకపూజ చేయండి, లేదా ఇళ్ళలో ఉండండి అన్నాడు. అప్పుడు రుక్మిణి, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మందనాయకుడివి, సీకు సీలాపనిందలు ఏమిటి? చంద్రుడై చూస్తే మనకేమిటి నష్టం? అన్నాచి. అప్పుడు స్వామి, అమ్మమ్మ! అంత మాట అనకు అన్నాడు. అయినా ఆమె వినలేదు. పూజా చేయలేదు. పూజచేయకపోతే సరే, ఇండ్లలో అయినా ఉండండి అన్నాడు. అందరూ ఇండ్లలో ఉన్నారు. కానీ శ్రీకృష్ణుడు మాత్రం రుక్మిణితో కలిసి సాయంకాలం పూట పాలు పితుకడానికి బయటికి వెళ్ళాడు. వెండి గెన్నె పెట్టుకుని పాలు పితుకుతుంటే ఆకాశంలో ఉన్న చంద్రుడి ప్రతిజంబం పాలలో కనపడింది. పాలల్లో చంద్రుడై చూసాను. ఏ సీలాపనింద వస్తుందో? అన్నాడు స్వామి. మీకు రావులెండి అంది రుక్మిణి. మరుసటి రోజే వచ్చేసింది అపనింద.

ద్వారకా సగరంలో సత్రాజిత్తు అనే ఒకాయన ఉన్నాడు. సత్రాజిత్తు సూర్యోపాసకుడు, సూర్యుడై భక్తితో ఉపాసన చేసాడు. ఆయన శమంతకమణి అనే ఒక మణిని ఇచ్చాడు. ఈ మణిని రాత్రి తలక్రింద పెట్టుకుని ప్రాంద్యటో లోస్తే ఎనిమిచి బారువుల బంగారం ఉంటుంది. ఆ మణి ఉన్న చోట అకాల మృత్యువులు ఉండవు). ఐష్వర్యానికి లోటుండదు. కానీ పిసినిగొట్టుతనంతో స్వర్ధానికి వాడుకుంటే మృత్యువాత పడతారు. కనుక ఆ మణి ఉన్నవాడు దానధర్మాలు కూడా చేయాలి. సత్రాజిత్తు లోభి. ఆ మణిని నెత్తిన పెట్టుకొని ఇంటికి వస్తుంటే ఆయన ఒక సూర్యుడిలా వెలిగిపోయాడు. అందరూ ఆశ్చర్యపోయి, కృష్ణ! దేవతలు కూడా నీ దర్శనానికి వస్తుంటారు. ఇప్పుడు ఎవరో ఒకాయన ఆకాశం నుండి బిగి నీ దగ్గరకు వస్తున్నాడు. ఆయన ఎవరో తెలియదు. శివుడో, మాధవుడో, సరోజభవుడో, ఎవరో సామాన్యుడు కాదు అనగా కృష్ణుడు నవ్వి, వచ్చేబి శివుడు కాదు, మాధవుడు కాదు, బ్రహ్మ కాదు, మన సత్రాజిత్తు. సూర్యుడు ఆయనకు ఒక మణి ఇచ్చాడు. అది నెత్తిన పెట్టుకోగానే సూర్యుడిలా మెలిసిపోతున్నాడు అని చెప్పి సత్రాజిత్తు దగ్గరకు వెళ్లి ఈ మణి నీదగ్గర ఉండటం నీకు క్షేమం కాదు. ఓని వల్ల నీకు ప్రమాదమే. శత్రువులు తయారవుతారు. పైగా ఈ మణి ఉన్నవారు దానధర్మాలు చేయాలి. అది నీవు చేయవు. ఇది నీకు ముప్పు తెచ్చి పెట్టేలోపు మన మహరాజు ఉర్గసేనుడికి

ఇచ్చేయి అన్నాడు. కృష్ణ! ఏమిటీ? కష్టపడి తపస్సు చేసి మణి సంపాదించి సుఖపడదాం అనుకుంటే, రాజుకి ఇవ్వమంటావా? కృష్ణ! ఎంత స్వార్థపరుడవి నువ్వు?! నేను ఇవ్వను అన్నాడు.

కృష్ణుడు ఈ మణి అడిగాడు, మణి మీద దృష్టిపెట్టాడు. ఇవ్వకున్న వెన్నదొంగ అపహాలస్తాదేమో అని ఆ మణిని ఒక బంగారు గొలుసులో, పతకంలో అతికించుకుని, ఎప్పుడూ మెడలో వేసుకుని, పదుకునేటప్పుడు తల క్రింద పెట్టుకుని చాలా జాగ్రత్తగా కాపాడుకునేవాడు. ఒకరోజు సత్రాజిత్తు పారుగు ఊరికి వెళ్లవలసి వచ్చింది. అప్పుడు తమ్ముడై మణిని ఏమి చేద్దాం అని అడిగాడు. అప్పుడు అతను "జింట్లో ఉంటే ప్రమాదం. నేను ఎలాగూ వేటకు వెళ్తున్నాను. నా మెడలో వేసుకొని వెళ్తాను" అనగానే ఆయన మెడలో వేసాడు. అది వేసుకుని గుఱం ఎక్కి వేటకు వెళ్లగానే, సింహాం పైనబడి ప్రసేనజిత్తుని చంపి, సింహాం ఆ మణిని తీసుకుని వెళ్తుంటే, ఆ సమయంలో వేటకు వచ్చాడు భల్లాక రాజు జాంబవంతుడు. ఆయన ఆ సింహాన్ని చంపి, ఆ మణిని పట్టుకుని పాశయి తన గృహాంలో బంతిలాగా వ్రేళ్ళాడ గట్టాడు. మణిని ధరించి వేటకు వెళ్లిన మా తమ్ముడై కృష్ణుడు వథించాడు. ఈ కృష్ణనికి మర్యాద లేదు అని సత్రాజిత్తు బాధపడుతుంటే, అప్పుడు కృష్ణుడు నేను ఏ తప్ప చేయలేదు. అన్యాయంగా నాపై నింద పడింది. చతుర్థి నాడు చంద్రుడై చూడడం వల్ల ఈ నింద వచ్చింది. ఈ నిందను తొలగించుకుంటాను అని కొంతమంచిని వెంట పెట్టుకుని ఆ మణి కోసం వెళ్లగా, చనిపోయిన గుఱం, కొభ్రి దూరంలో మరణించిన ప్రసేనుడు, వాడిని చంపి ముందుకు వెళ్లిన నెత్తుటితో కూడిన సింహాం కాలి గుర్తులు కనపడ్డాయి. ఆ కాలి గుర్తులు పట్టుకుని ఆయనతో వచ్చిన యాదవులను వెంట పెట్టుకుని వెళ్లగా, ఒక చీటి సింహాం చచ్చి పడి వుంది. అక్కడ నుంచి పెద్ద పెద్ద ఎలుగు బంటి కాలి ముద్రల గుర్తులు కనపడ్డాయి. ఆ ముద్రలు పట్టుకొని వెళ్లగా వెళ్లగా ఒక భయంకరమైన కటిక చీకటితో ఉన్న పెద్ద గుహ కనబడింది. కృష్ణుడు తనతో వచ్చిన వారందరిని, మీరు ఇక్కడే ఉండండి. ఇరవై ఏడు రోజులు దాటితే ఇరవై ఎనిమిదవ రోజు మీరు లోపలికి మాత్రం రావద్దు. లేదా ద్వారకా నగరానికి పాఠండి. ఇక నాకోసం చూడడ్చు అన్నాడు. అని లోపలికి వెళ్ళాడు.

చాలా దూరం ప్రయాణించగా, ప్రయాణించగా ధగధగ మెరసిపాశతోంది మణి. ఆ మణిపై చేయి వేయగా అక్కడ ఉన్న దాసి అలచింది. వెంటనే అక్కడకు జాంబవంతుడు తన అనుచరులతో వచ్చేసాడు. వాలద్దల మధ్య ఫోర ముప్పి యుద్ధం జిలగింది. ఇరవై ఏడు రోజులు యుద్ధం జిలగితే జాంబవంతుడి శలీరం పిండిముద్ద అయిపోయింది. అప్పుడు జాంబవంతుడికి భయం వేసింది. ఇదంతా ఇలా ఉండగా బయట యాదవులంతా, 27 రోజులు దాటి 28 రోజులు అవుతోంది. కృష్ణుడు బయటకు రాలేదని ఏడ్చుకుంటూ రుక్కిణి, వసుదేవుడు దగ్గరకు వెళ్లారు. అప్పుడు అక్కడకు నారదుడు వచ్చాడు. అప్పుడు రుక్కిణి జిలగింది అంతా చెప్పగా, నారదుడు పరమ పవిత్రుడైన విఘ్నశ్వరుడై పూజించకపాశతే ఏమవుతుంది అన్నావు తల్లి. అందుకే

నీకు ఈ కష్టం వచ్చించి అనగానే అప్పుడు ఆమె భయపడిపోయి, నీవే సమస్త లోకాలికి మూలకారకుడివి. విష్ణుశ్వరా! నేను అమాయకురాలిని, బాలని, అనుగ్రహించు. నా అపరాధాన్ని మన్మించు. విష్ణుశ్వరా! నా స్వామి వస్తే నీ పూజ చేస్తాను అని మొక్కకుంచి. రుక్మిణి అలా మొక్కకోవడం తోటే భల్లాక్షనాయకుడు క్రిందపడి, ఆయాసపడగా, కృష్ణుడు యుద్ధం చేయాలన్న మక్కవ తీరిందా అనగా, అప్పుడు జాంబవంతుడికి అర్థమైంది. అప్పుడు రామావతారంలో రాముడివి, ఇప్పుడు కృష్ణావతారంలో కృష్ణుడివి. రామావతారంలో అందరికి పరాలిస్తున్నావు. అప్పుడు నేను నీతో యుద్ధం చేసే భాగ్యం ఇవ్వమన్నాను. ఈ అవతారంలో రాముడు ధర్మజ్ఞుడు, తనకు సాయం చేసిన వారిని చావగొట్టి బాధపెట్టడు కాబట్టి, నీతో యుద్ధం చేయడం ఈ అవతారంలో కుదరదు. అయినా భక్తుడు అడిగిన కోలక తీర్చాలి. నేను ద్వాపరయుగంలో కృష్ణుడిగా పుడతాను. అప్పుడు ఇరవై ఏడు రోజులు నీతో యుద్ధం చేస్తాను. ఇరవై ఎనిమిదవ రోజు నీకు ఓహిక ఉంటే మళ్ళీ యుద్ధం చేస్తాను అని వరమిచ్చాడు. ఇప్పుడు అది నిలబెట్టుకున్నాడు. నువ్వే రాముడివి! నువ్వే కృష్ణుడివి. ఇంకా కొడితే ఈ జాంబవంతుడు ఉండడు, రక్షించు అనగానే, అప్పుడు కృష్ణుడు జాంబవంతుడి శరీరం అలా నిమరగానే శరీరం యథావిధిగా మారింది. ఇంకెప్పుడూ ఇలాంటి వరం కోరుకోకు అన్నాడు. స్వామి కష్టపడి నా గృహశినికి వచ్చావు, అనుగ్రహించావు. నేను నిన్ను సేవించుకోలేదు, నీ సేవచేసుకోవాలని కోరుకుంటున్నాను. నీకు ఏమి కావాలో కోరుకో అనగా కృష్ణుడు నీ సేవా వద్దు, ఏమీ వద్దు. ఆ మణిని నాకు ఇవ్వు. ఈ మణి నేను అపహారించానని నాపై నింద వేసారు కొంతమంది తామసగుణ సంపన్నులు అన్నాడు. ఆ నింద పోగిట్టుకోవడానికి నేను ఇంత దూరం వచ్చాను. ఈ మణి నాకిస్తే తీసుకెళ్ళ సత్రాజిత్తుకి ఇస్తాను. నాపై పడిన అభాండం తొలగిపోతుంది అనగానే, మణి కాదు నా కుమార్తెను కూడా ఇస్తాను అని జాంబవతిని కూడా పట్టుకొని వచ్చి ఇచ్చేసాడు.

అలా మణితో పాటు జాంబవతిని కూడా తీసుకుని సత్రాజిత్తు దగ్గరకు వచ్చాడు. సత్రాజిత్తు బాధపడి భగవంతుని పైనే అభాండం వేసాను అని ఈ మణితో పాటు నా కుమార్తె సత్యభామను కూడా ఇచ్చేస్తున్నాను అన్నాడు. సూర్యభగవానుడు నీకు ఇచ్చిన మణి నువ్వే ఉంచుకో, నాకు వద్దు అని సత్యభామను మాత్రం స్వీకరించాడు. అక్కడకు రుక్మిణిదేవి వచ్చి విష్ణుశ్వర పూజ చేస్తాను అనగానే మీరు తిలగి వచ్చారు అంది. భాద్రపదమాసం వచ్చించి, ముగ్గురు భార్యలతో కలిసి విష్ణుశ్వర పూజ వైభవంగా చేసారు.

కథ ఫలశ్రూతి: ఈ కథ వింటే ఎటువంటి దీఘాలు ఉన్నా తొలగిపోతాయి, అభాండాల నుండి విముక్తి, నీలాపనిందలు తొలగుతాయి. కథాక్షతలు శీరస్సున వేసుకుంటూ ఈ శోకాన్ని చెప్పుకోవాలి.

సింహా: ప్రసేన మధ్యః

సింహాస్తి జాంబవతాహాతః:

సుకుమారక మా రోటి

స్తవ హ్యాపి శ్యమంతకః

భల్లాలవినాయక కథనం (శ్రీ గణేశపురాణం - 22 వ అధ్యాయం)

తన పూర్వీకుడైన దక్కని చలత్త అంతా విశ్వామిత్తుడు రాజుకు వివరించడం. ఓ భీమరాజు! పూర్వం సింధుదేశంలో ప్రసిద్ధిచెందిన 'వల్లి' అనే నగరం ఉండేది. ఆ పట్టణంలో 'కల్యాణ సంజ్ఞికుడు' అనే పేరుగల ధనికుడైన షైఖ్యుడుండేవాడు. వితరణతో అడిగెనవారందరికి లేదనకుండా దానథర్మలు చేసేవాడు. దేవబ్రాహ్మణభక్తిలో సాటిలేనివాడు. అతనికి ఇందుమతి అనే పేరుగల సాందర్భమతి, మహాపతివ్రత అయిన భార్య ఉండేది. ఆ దంపతులకు గుణవంతుడూ, రూపవంతుడూ ఏన కుమారుడు జన్మించాడు. యధీచిత సంస్కారములు నిర్వర్తించి, పుత్రుని జననకాలంలో బ్రాహ్మణప్రీతికోసం గోవుల్ని, రత్నమాణిక్యల్ని, అనేక బిష్ణువస్త్రాల్ని దానం చేసాడు. జ్యోతిష్ముఖులను సంప్రభించి ఆ పిల్లలవాడికి భల్లాలుడు అని పేరుపెట్టాడు. ఆ పిల్లాడు శుక్లపక్ష చంద్రుడిలా బినబిన ప్రవర్ధమానంగా ఎబిగాడు. బాల్యం నుంచే భగవద్భక్తి అతనికి సహజంగా అలవడింది. పూర్వపుణ్య విశేషంచేత గజాననుడి పట్ల అతనికి గాఢానురక్తి ఉండేది. ఇలా ఉండగా ఆ భల్లాలుడు తన తోటి బాలురతో కలసి ఒకరోజు అడవికెళ్ళాడు. అనేకరకాలైన ఆటలాడి, స్నానంచేసి ఒక నునుపైన రాతిని తీసుకుని, దానిని గణేశుడిగా భావించి ప్రాణపతిష్ఠచేసి శ్రద్ధగా గలకతోటి, పుప్పులతోటి భక్తితో పూజించారు. అతని మిత్రుల్లో కొందరు ధ్యానంచేస్తూ గణేశనామాన్ని జపిస్తోంటే, మరికొందరు అనందంతో నాట్యంచేసారు. మరికొందరు మృదుమధురంగా పాదారు. కొందరు క్షమలతోనూ, మామిడిచిగుళ్ళ తోరణాలతోనూ ఆ మూర్తికి ఒక చక్కని మంటపాన్ని ఏర్పాటుచేసారు. ఇలా ఆ బాలకులంతా చక్కని ప్రాకారాన్ని, దేవునికి మంటపాన్ని, అలయాన్ని కూడా అత్యంత శ్రద్ధాభక్తులతో నిర్మించారు. ఘలపుపోవ్చి నైవేద్యంగా పెట్టి ధూపభీషాలతో ఆ మూర్తిని ఆరాధించారు! కొందరు పండితుల వేషంలో వేదాల్ని పురాణాల్ని ఉపదేశించి ఆనందించారు. ఇలా భగవంతుడి మీది భక్తితో ఆ పిల్లలు అన్నపానాలను సైతం మరిచిపోయారు.

ఇలా కొన్ని రోజులు గడిచాయి. ఆ పిల్లల తల్లిదంప్రులు ఒకనాడు ఆ కల్యాణషైఖ్యునివర్దకు వచ్చి ఎంతో కోపంతో "మీ భల్లాలుణ్ణి నివారించు! తనతోపాటు మా పిల్లల్ని కూడా 'భక్తి-రక్తి' అంటూ పాడుచేస్తున్నాడు. అడవుల్లో తిరుగుతూ, వేళకు అన్నంసీళ్ళూ కూడా తీసుకోకుండా మా పిల్లలు సీరసపడిపోయారు. సరిగ్గా వేళకు భోజనానికి కూడా ఇళ్ళకు రావటంలేదు! కనుక నువ్వే సీకొడుకిళ్ళ బుధ్ధిచెప్పి అలా తీసుకెళ్ళకుండా చేయాలి. లేకపోతే మేమే వాణ్ణి కట్టేసి చావమోదుతాం! లేదా రాజుగాలకి ఫిర్యాదుచేసి మిమ్మల్ని ఈ గ్రామాన్నించే వెళ్ళగొట్టిస్తాం!" అంటూ నిష్పూరాలాడారు! ఇలా ఆ గ్రామస్తులాడిన తీవ్రమైన కలిపమైన

మాటలకి బాధతో, రోపావేశంతో కల్యాణ సంజ్ఞికుడు వేగంగా తన కొదుకు అతడి స్నేహితులు గణేశుని పూజచేస్తున్న అడవిలోకి వెళ్ళాడు. ఒకపెద్ద కట్టతో బాలురు నిర్మించిన మంబిరాన్ని, ప్రాకారాన్ని పదగొట్టిసాడు. భయంతో ఆ పిల్లలు నాలుగు వైపులకీ పరుగుతిసారు. ఆ సమయంలో భల్లాలుడు మాత్రం చెక్కు చెదరకుండా స్థిరంగా కూర్చున్నాడు. వాళ్ళ గ్రామస్థులు నిందించడం వల్ల అప్పటికే కోపంతో పిచ్చివాడైన ఆతడి తండ్రి కల్యాణవైపుడు మాత్రం కోపంతో అతని చేతిని గట్టిగా పట్టుకుని నెత్తురుకారేలా కట్టతో కొట్టాడు. అక్కడ వాళ్ళ పూజచేస్తున్న సిందూరవర్జంలో ఉన్న గజాననుడి విగ్రహాన్నికూడా ఏకి పారవేసాడు. పాలుగారే అతని లేతశరీరం ఆ రక్తపురంగులో మోదుగపువ్వు రంగుతో ఎఱ్లగా మాలిపోయింది. తన కొదుకుని తీగెలతోటీ తాళ్ళతోటీ కట్టిసి "బరేయ్! నిన్నిపుపుడు నీ దేవుడే రక్షించాలి! అతడే నీకు అన్నం పెట్టి నీ ఆకలి తీర్చాలి. చూద్దాం ఏంచేస్తాడో? ఒకవేళ పారపాటున ఇంటికి వచ్చావా.చచ్చావే!" అంటూ కోపావేశంతో ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు. ఈ కథా విధానాన్ని భీమరాజుకు వినిపిస్తున్న విశ్వామిత్రుడు ఇలా కొనసాగించాడు. ఓ రాజు! ఈ విధంగా అతడిలో కోపమనే పెద్దపులి వివేకమనే కుందేటిని కబజించడంతో ఆ వైపుడు చెడ్డపని అనే జంకు కూడా లేకుండ తన ఇష్టంవచ్చినట్టు చేసి ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు. భల్లాలుడుమాత్రం గణేశుడిని భక్తితో స్తులిస్తూ మనస్సులో ఇలా అనుకున్నాడు. 'స్వామీ! ఓ జగత్తుభూ! దుష్టశిక్షణ నీకు వెన్న తో పెట్టిన విద్యగదా! విఘ్నాలను, దుష్టులను నశించచేయడంవల్లనే నీకు విఘ్నహారుడనే కీర్తి జగత్తులో ప్రభ్యాతమైంది! ఓ దేవా! భూమిని మోసే శేషుడు ఆ పనిని వచిలేయచ్చ గాక, సముద్రాలను ఎండిపోయేలా చేసే సూర్యుడు తన కిరణాల తీవ్రమైన వేడిని వచిలేయచ్చ గాక, అలానే లగ్గి తన వేడిమిని కోల్పోవచ్చ గాక కానీ నీవు నీ నిజబక్తులను ఎప్పుడూ విడిచిపెట్టవు అని వేడాలు చెప్పుతున్నాయి గదా! నువ్వు ఇంతజలిగినా చూస్తూ ఊరుకుంటావా?' అని ఏడుస్తూ తన తండ్రిని ఇలా శపించాడు.

'నేను ఎంతగానో శ్రద్ధాభక్తులతో శ్రమించి కట్టిన ఈ ఆలయాన్ని ఎవరైతే పాడుచేసి తీరని దైవద్రోహం చేసారో, గణేశుని విగ్రహాన్ని విసరివేసారో అలాంటి పాపాత్మడైన నాతండ్రి గుడ్డివాడు, పాట్టివాడు, చెవిటివాడు, మూగవాడు అయిపోవాలి' అని శపించాడు. ఆ పరమ దయాబువైన గజాననుని పాదాల్సే ధ్యానిస్తూ, ఈ అరణ్యంలోనే ప్రాణం విడుస్తాను! నా తండ్రి కట్టతో మోదుతున్నప్పుడే నాదేహాన్ని ఆ దేవదేవునికి అల్పంచాను!' అంటూ ఉండగా గణేశుడు ప్రత్యక్షమయ్యాడు. భల్లాలుడి శలీరంపైన గాయాలు రక్తస్రావమూ ఆశ్చర్యంగా మటుమాయమయ్యాయి! శలీరం బిఘ్నదేహంగా మాలించి! అప్పుడు అతడు తన శ్రద్ధాభక్తులనే మాటలుగా చేసి ఇలా కీర్తించాడు. భల్లాలుడు గజాననుని స్తుతించుట.

శ్రీ గణేశ పురాణం లో భల్లాలుడు గణేశుడు ప్రత్యక్షమైనప్పుడు చేసిన గణేశస్తుతి.

శ్లో : త్వమేవ మాతాసి పితాసి బంధుః | త్వమేవ కర్తాసి చరాచరస్య |

నిర్మాణి దుష్టాంశ్ ఖలాంశ్ సాధుాన్ | యోనో వియోనో వినియుంక్ష్యథాపి||

శ్లో : త్వమేవ బిక్షక్త నభో ధరాజ్ఞ | గీరీంద్ర కాలానల వాయురూపః |

రపిందు తారా గ్రహ లోకపాలవర్దః | ఇంబ్రియార్థః జెష్టథి ధాతురూపః ||

చరాచర రూపమైన ఈ సకల జగత్తుకూ తల్లివీ, తండ్రివీ, కర్తృవూ నువ్వే అయినా ఓ విఫ్మ్మిశ్వరా! నీ సంకలపంవల్లనే క్రూరులు, సజ్జనులు తమతమ స్వభావాలకు సరిపడే తల్లితండ్రులకు జన్మిస్తున్నారు! అష్టాదికుళులూ, ప్రాణాధారమైన గాలీ, సకలసముద్రాలూ, సూర్యచంద్రాగ్నులూ, సమస్త ఓషధులూ, ధాతువులూ నీ స్వరూపమేకదా ప్రభూ! అటువంటి నీ మహిమను బాలుడినైన నేను మాటలతో ఎలా స్తోత్రం చేయగలను? కేవలం నీ అనుగ్రహం చేతనే భక్తసులభుదవైన నీ దివ్యమంగళరూప దర్శనం నాకు కగ్గింది!" అంటూ భక్తితో నమస్కరించిన ఆ భల్లాలుణ్ణి ప్రేమతో లేవనెత్తి, అతనిని గజాననుడు ఆలింగనం చేసుకున్నాడు. ఓ భల్లాలా! నీ భక్తికి ఎంతో సంతోషించాను. ఎంత దుర్భబమైనదైనా ఆ వరాన్ని నీకు ఇవ్వదఖిచాను! అన్నాడు. అప్పుడా బాలకుడిలా ప్రత్యుత్తరమిచ్చాడు!

"ఓ గణేశా! నీ పాదాలపై అంతులేని దృఢభక్తిని నాకు సర్వదా ప్రసాదించు! నీవీ క్షేత్రంలో వెలసి సకల ప్రజలకూ విఘ్నాల్చి పారాగ్నిలి అనుగ్రహించు!" అంటూ ప్రార్థించాడు. ఆ ప్రార్థనకు భక్తవత్సలుడైన గజాననుడిలా అన్నాడు. "నీ పేరు ముందుగానూ, నా పేరు తరువాత కలిగి లోకంలో భల్లాల వినాయకుడన్న పేర ఈ క్షేత్రంలో స్థిరంగా వెలుస్తాను! నీకు ఎప్పుడూ నా యందు దృఢభక్తి ఉండే వరాన్ని ఇస్తున్నాను. ఈ వల్లి అనే పేరుగల క్షేత్రాన్ని, భల్లాలుని చరిత్రను భాద్రపద శుక్లచతుర్థినాడు తలచుకున్నవారికి అన్ని కోరికలు తీరుస్తాను! అంటూ వరాలను అనుగ్రహించి గజాననుడు మాయమయ్యాడు. ఆ తరువాత ఆ భల్లాలుడు వేదవిదులైన బ్రాహ్మణీత్తముల ఆధ్వర్యవంలో వినాయకుడై ప్రతిష్ఠించి సర్వాంగ సుందరమైన మంబిరాన్ని కూడా నిర్మించాడు!" గణేశపురాణ ప్రవచనం చేసాడు. గణపతి ఓక్కలను భక్తులకు ఇప్పించాడు. అంటూ విశ్వామిత్తుడిలా అన్నాడు. "ఓ రాజా! నీ అభీష్టం మేరకు భల్లాలవినాయకుని చరిత్రనూ యావత్సూ వినిపించాను. ఎవరైతే పరమపావనమూ, శుభకరమూ అయిన ఈ కథను శ్రద్ధాభక్తులతో వింటారో వాళ్ళ పాపాలన్నిటినుండీ విముక్తులై, తాము కోరుకున్నవాటిని తప్పక పొందుతారు!"

ఇది శ్రీ గణేశపురాణం (22 వ అధ్యాయం) ఉపాసనాఖండంలోని 'భల్లాలవినాయక కథనం'

నైవేద్యం:

ఇప్పుడు స్వామి వారికి నైవేద్యం సమర్పించాలి.

ఓం భూర్భువస్తువః ఓం తత్పవితుర్వరేణ్యం భర్తో దేవస్య భీమహి భియో యోనః ప్రచోదయాత్ | సత్యంత్వరైన పరిషించామి, అమృతమస్తు అమృతోపస్తరణమసి శ్రీ మహగణాభిపతయే నమః నైవేద్యం సమర్పయామి.

ఓం ప్రాణాయస్యాహః, ఓం అపానాయస్యాహః, ఓం వాయానాయ స్యాహః, ఓం ఉదానాయ స్యాహః, ఓం సమానాయ స్యాహః, ఓం బ్రిహత్తాంజే నమః, మధ్య మధ్య పాశీయం సమర్పయామి, అమృతాపిథానమసి, ఉత్తరాపోశనం సమర్పయామి. అని గణపతికి నివేదన సమర్పించాలి.

తాంబూలం:

తాంబూలం సమర్పయామి. ఇప్పుడు తాంబూలం సమర్పించాలి.

తాంబూల చర్యణానంతరం సుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి.

సీరాజనం:

ఇప్పుడు మంగళపోరతి ఇవ్వాలి. శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ఆనంద కర్మార్థసీరాజనం దర్శయామి.

సీరాజనానంతరం సుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి. నమస్కరోమి. హరపార్వతీపత్రాయ నమః

(ఇప్పుడూ ఆనందకర్మార్థ సీరాజనం ఇచ్చాక కాసిని సీచ్చు స్యామి వాలి మీద పాయ్యాలి.)

సంకటనాశన గణేశ స్తోత్రము

నారద ఉవాచ:

ప్రశమ్య శిరసా దేవం | గాంపుత్తం వినాయకం |

భక్తావాసం స్తురేన్నిత్యం | ఆయుః కామార్థ సిద్ధయే ||

ప్రథమం వక్తుండంచ | ఏకదంతం బ్యుతీయకం |

తృతీయం కృష్ణపింగాక్షం | గజవక్తం చతుర్థకం |

లంబోదరం పంచమంచ | పష్టం వికట మేవచ |

సప్తమం విఘ్నరాజంచ | ధూపువర్ణం తథాష్టమం |

నవమం ఫాలచంద్రంచ | దశమంతు వినాయకం |

ఏకాదశం గణపతిం | ద్వాదశంతు గజానశమ్ ||

శ్రీ గణేశ భుజంగ స్తోత్రం

రణత్తుద్రఘుంటానినాదాభురామం

చలత్తాండవోద్దండవత్వద్వత్తాశం |

లసత్తుంబిలాంగోపలవ్యాశపోరం

గణాధీశమీశానసూనుం తమీదే || 1 ||

ధ్వనిధ్వంసపీణాలయోల్లాసివక్తం

స్నేరచ్ఛుండదండోల్లనభీజపూరం |

ఫలశ్రుతి

ద్వాదశైతాని నామాని | త్రిసంధ్యం యః పరేస్తురః |

న చ విఘ్నభయం తస్య | సర్వసిద్ధికరం ప్రభో ||

విద్యార్థి లభతే విద్యాం | ధనార్థి లభతే ధనం |

పుత్రార్థి లభతే పుత్రాన్ | మోక్షార్థి లభతే గతిమ్ ||

జమేత్ గణపతి స్తోత్రం | పంచిర్మాసైః ఫలం లభేత్ |

సంవత్సరేణ సిద్ధించ | లభతే నాత్ర సంశయః ||

అష్టభ్యో బ్రాహ్మణోబ్యస్య | లభిత్వాయః సమర్పయేత్ |

తస్య విద్యా భవేత్పరావః | గణేశస్య ప్రసాదతః ||

గశద్దర్పసాగంధ్యలోలావిమాలం

గణాధీశమీశానసూనుం తమీదే || 2 ||

ప్రకాశజ్జపారక్తరత్స్థపుసూన-

ప్రవాశప్రభాతారుణజ్యోతిరేకం |

ప్రలంబోదరం వక్తుండైకదంతం

గణాధీశమీశానసూనుం తమీదే || 3 ||

విచిత్రస్నారద్రత్తమాలాకిలీటం
కిలీటోల్లసచ్చంద్రరేఖావిభూషం |
విభూషపైకభూషం భవధ్వంసహేతుం
గణాధీశమీశానసూనుం తమీడే || 4 ||
ఉదంచద్భుజావల్లిర్దృశ్యమూలో.
చ్ఛలద్భులతావిభ్రమబ్రాజదక్షం |
మరుత్సుందరీచామరైః సేవ్యమానం
గణాధీశమీశానసూనుం తమీడే || 5 ||
స్నారన్నిష్టురాలోలపింగాక్షితారం
కృపాకోమలోదారలీలావతారం |
కళాబిందుగం గీయతే యోగివర్ణః
గణాధీశమీశానసూనుం తమీడే || 6 ||

యమేకాక్షరం నిర్తులం నిల్వికల్పం
గుణాతీతమానందమాకారమాన్యం |
పరం పారమాంకారమామ్యాయగ్ర్భం
వదంతి ప్రగ్లం పురాణం తమీడే || 7 ||
చిదానందసాంద్రాయ శాంతాయ తుభ్యం
నమో విశ్వకర్మే చ హర్మే చ తుభ్యం |
నమోఽనంతలీలాయ కైవల్యభాసే
నమో విశ్వబీజ ప్రసీదేశసూనో || 8 ||
ఇమం సంస్తవం ప్రాతరుత్థాయ భక్త్య
పలేద్యస్తు మర్త్యే లభేత్పర్వకామాన్ |
గణేశప్రసాదేన సిద్ధ్యంతి వాచో
గణేశ విభో దుర్భం కిం ప్రసన్నే || 9 ||

ఇతి శ్రీ మచ్ఛంకరాచార్య కృత శ్రీ గణేశ భుజంగమ్ ||

మంత్రపుష్టం:

మంత్రపుష్టానికి రెండు పూలు మరియు అక్షతలు చేతితో పట్టుకోవాలి.
వక్తతుండ మహాకాయ కోటి సూర్య సమప్రభ | నిల్వఫ్సుం కురుమే దేవ సర్వ కార్యేము సర్వదా ||
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః సువర్ణ దివ్య మంత్రపుష్టం సమర్పయామి (అక్షతలు, పుష్టులు స్వామి పాదాలపై వేయాలి).

అత్మప్రదక్షిణ:

తరువాత అక్షతలు తీసుకొని ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి అని స్వామి పాదాల దగ్గర ఉంచాలి.

అత్మ ప్రదక్షిణం చేయాలి. తమ చుట్టూ తాము తిరుగుతారు.

యానికానిచ పాపాని జన్మాంతర కృతానిచ | తానితాని ప్రణశ్యంతి ప్రదక్షిణ పదే పదే ||

పాపాః ఆహం పాప కర్మాపాం పాపాత్మా పాప సంభవః | త్రాపిమాం కృపయా దేవ శరణాగతవత్సల ||

అన్వధా శరణం నాస్తి త్వమేవ శరణం మమ | తస్త్రుత్ కారుణ్య భావేన రక్ష రక్ష గణాధిప ||

అత్మప్రదక్షిణ నమస్కారం సమర్పయామి.

(మగవాళ్లుతే పాపః అహం పాపశహం అనాలి. స్తీ లయతే పాపాః అని అనాలి. సహజంగా పుంలింగం వాడినంత మాత్రాన ఇక్కడ దీపుం ఏమీ లేదు. మనం నేను అనుకున్నంత వరకు మనకు పాపం ఉంటుంది కాబట్టి మనం పాపాత్మలమే. ఈ విధంగా ఆయనకి ఆత్మ ప్రదక్షిణ నమస్కారం సమర్పించాము.)

ఇప్పుడు అక్షతలు తీసుకుని చేతిలో నీళ్లు వేసుకుని మయాదేవా అని అనుకుని అక్షతలు నీళ్లు కూడా పశ్చింలో వచిలి పెట్టాలి. (మగవారు చేతిలో అక్షతలు తీసుకొనగా, భార్య అతని చేతిలో నీరు పాచియాలి.)

మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తి హీనం గణాధిప | యత్పూజితం మయాదేవ పరపూర్ణం తదస్తుతే ||

అనయా ధ్యానావాహనాది ఔర్ధడలోపచార పూజాం కలిప్పే

సర్వాత్మకః శ్రీ మహాగణాధిపతిః సుప్రీతః సుప్రసన్నో వరదో భవతు

ఏతత్పులం శ్రీ మహాగణాధిపతి పాదారపిందార్పణమస్త.

శ్రీ మహాగణాధిపతి దేవతా ప్రసాదం శిరసాగృహ్ణిమి. (తరువాత వినాయకునికి పూజ చేసిన అక్షతలు తీసుకుని తల మీద వేసుకోవాలి.)

ఉద్ఘాసన:

ఇప్పుడు స్వామివారికి ఉద్ఘాసన చెప్పాలి. అంటే పైకి ఒకసాలి ఎత్తి క్రింద పెట్టాలి.

ఓం యజ్ఞేన యజ్ఞమయజంత దేవాస్తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యసన్

తేహానాకం మహిమానస్స చంతే యత్త పూర్వో సాధ్యస్సంతి దేవాః

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః యథాస్థానం ప్రవేశయామి. క్షేమార్థే పునరాగమనాయచ.

శ్రీ వరసిద్ధి వినాయక పూజా సంపూర్ణం

సర్వం శ్రీ గురువరణారపిందార్పణమస్త

బలం గురోః ప్రవర్తతాం

సమస్త లోకః సుఖినో భవంతు